

297 (51)

Ормондун кунун
куугандар

Ормондун кунун
куугандар

Мазмуну

№	Тып. темасы	Бетти
1.	Ормондун куну куугандарга	

Бардыгы: 26-беттен 59-бетке;

117-205 беттер.

Бардыгы: 33 + 88 = 121 бет.

Латин аңгемелерде, кол казана.

Ким тарабынан айтылган, ^{кызык} ^{бизин}

ЛАТИН

ДЕЛО

№ 1517/207

Ормондун кроссы
күчүмдүгүлө

Начато _____ 19 ____ г.
Окончено _____ 19 ____ г.

Мазуну

Бетти

1) Ормондун кунун кудангара.

1-33.

Матти асгратимеде

26

1.

Ormondum qumun quuzandarya

Hgeri Ormon dos bolozu,
Qurmanqoso, qulqogae,
Pujlalayau too bolozu.
Ajdep qojoz adam zoq,
Beker malqa ee bolozu.
Baztu dozu bel emes,
Kedej, sagaj qoo Tbnaj,
Sen qezip alcu kol emes.
Koldo satqau kop Puqu,
Batu bilip mal bergu,
Tyn qatar, tyntaj el emes.
Tomontou sabdan dos keldi,
Artanau eercip sabdandau,
Attuu qoosy atalaz,
Eki qyz # Tbnaj, qoo kebli.
Kemsel xjdin, kotoryp,
Kemindeu keldin, qotolys.
Topu xjdin, kotoryp
Toqmoqton keldin, qotolys.
x x x.

Ajdap malds aloqandaj,
Atan, barbb? qoo Tbnaj.
Cyjgs ajdaqau yj qijzuq,
Taruun, barbb? qoo Tbnaj
Encindi alopu ee bulsa
Encindi alopu saruunda

x x

Er omyrxaq Cumbaj,
 Birin, Colpon, lirin, aj,
 Bolge tanuu er Taraj,
 Bek ajuzgan setnebij.
 Ce kimin, looz oozuba,
 Onci holyp bergidej,
 luesi belen Tbuajdon,
 Erkesi bele qudajdon.

Ar kimin, looz oozuba,
 At kyeyn berbe bularga,
 Attau kyeyn bergidej,
 ardaq ~~bul~~ bele qudajda.

x x

- Bejzekendi caldabap?
- Belsenip Buoru bardabap?
- Bedenden bagga ^{malin} ~~gog~~ gog,
- se Bedendi tijip aldbap?
- Bejgut qatgan kop Buoru,
- Qutulbas dvoop qaldabap?
- Boroldoidu caldabap?
- Uezge cataq saldbap?
- Budonden bagga ^{agor} ~~gog~~ gog,
- se bozonda togyp ^{aldbap} ~~balotobap~~?
- Bolcolsur ajop tar t626p,
- Bul hob dvoop qaldabap?

stegin, basu caldopos?

alon, buoru bardopos?

Kamustau basqa ^{malob} ~~lynos~~ soq,

~~Qamuzon~~ Tijip aldopos?

Se qalon, doozo qaldopos?

Kok kojnok alogau xelendi,

Qajdan tapton, belendi?

Bilbejsinbi soo Tounaj,

Murat bek alogau enendi.

~~Bilbejsin, Tounaj qamuzon,~~

Çanal q62 ataj oltyrgon,

yayko, tylky atand.

Çanal q62dan atas,

Belgilyy beren qojoutkan.

Qojoutkan q626 er çanal

tylky uruqu vojoutkan.

Qumunda alogau soo Tounaj,

atand sojona vojoutkan.

Tounajdan akoz baldarb,

ojuna salam men muniz

ujatb soq, Tounajqa,

ulaq berbej. leul - buoru.

Repici taztaj caculop,

abjri ^{qajran} qurtqa aculop,

~~qabulan~~ sabdan dos ketti.

Galqan qatqan kop Tbuaj,
 Gara gal menen qoo ketki.
 Qapoz fabdan kep aytqan,
 Derkenbajqa fbbzdaq,
 Soltobajdaj "aqmaqto",
 Oltyryp bergin, - dep aytqan.
 nambyra tuuqan gara kok,
 narb mbrxa, narb bek,
 Derkenbaj tilin alab,
 fabdan aytqan sor menen,
 Soltobaj dlyp gala b b?

oltyrey baatoz seu emes,
 dlyp galen men emes.
 kol bazonda kop Buwru,
Aldozcu ~~nambyra~~ el emes.

Buorunuu eli Belenteu,
 Saudaqan qulqo korotqy.
 qoqusunau dardandap
 ac koxdyk qulsau, dlobqy..
~~xasqy~~ kotoryp kygen Capauro
 Bbeau ozup tolorsyn.
 Koldyk Buwru ^(malma) ~~Capauro~~ baj,
 Jan qulqulu sarb baj,
 Min qulqulu qaptaqaj.

Et Onyrraq, Conobaj,
 Gara kojnok qauaj bar,
 Nozauau uulu Malaj bar,

Qyjdsu kelgen Qoo Touaj,
 Qoo ~~blar qeris~~ ^{aluu qerim} daloj bar.

Itan, qantaj kopxoudon,
 Armonjo koldy caldbrojan,
 Qoqvudugtuu tuzunda,
 Qolunau namız aldbrojan.

Soltoro bazon qazırbep,
 Ker qulunja aj tamjo,
 Qaudajlogtuu saldbrojan.

Maqtajın ^{enne artındı.} ~~keren bargırdı,~~
 Buqular bilet dartındı,
 Qozulup alıp soltoqo,
 Ketirgeniz bargırdı.

~~Qabdanıa tutqun bulıqındı~~

~~Qadızama barunja,~~

~~Baator qabdan qol tapsan,~~

~~Berendey qelto~~

~~Berendeni tuojau qaraqıza,~~

~~Paıda qıtıq mal tapsan.~~

~~Basqa kelgen tamandı?~~

~~Qadızama qol bergen~~

~~Baator qabdan tamandı?~~

31-2-29 34

6.

Atbaspa ~~koeksuda~~

Buynuu tuudu maraldan,
Bulastagan evn qarac,
Buuluorup koety araldan.

Tekeni tuudu maraldan,
Tekerberdy evn qarac
Tenzelip koety araldan.
Omuyrag koety coeqaudan,
Qb2869 toozup qbsqaudan.

~~At koeposton kop koety,
At bafada qezixe,
Atkim bolom-dep koety,
Omuyrag, qarac ekiride.~~

Munoldoz koety hullustan,
Ara qulov qvubastan;
Clindegi manaptar,
On baspaq tolbastan.

Qerik ketti tartubaj,
Tax kejpinen artubaj,
Baj berkege baran dejt,
Turugtu ozun alam dejt.

Tunoyanbua qozulup,
Qerine egii salam-dejt.

Tekcesinde qeni bar,
ketik aytqan kebi bar.

Bastorudo qemi bar,
 Baat6? aytgan keli bar.
 Cerike aman qetsek-dey,
^{8 amon toq}
~~8 amon toq~~ qyrgu dani bar.
 Cerikter koety pjiada,
 Abzga menen kempiri
 qotkyrgu kelet-qjiada.
 Tajga terdik tartozop,
 Tanavga qygyu artozop,
 Taalajib ~~et~~ qog elbiz-dey,
 Arman darta aytogob.
 Basal baj qyrot baldarb,
 Toqtudu baarb qjiada,
 Abzga kempiri caldarb,
 Adaman bagga tyry bar,
 Argasuda kotoryon,
 Alda qanca qygy bar.
 Eldin baarb kop koety,
 Beruden tumoyan cerike,
 Akim bolom, -dey koety,
 Onyrgyzag menen con, qarae.
 Akindike qarajlb?
 At basda kop cerik,
 Alardon konyn qarajlb.
 Ten digin cerik berlese,
 Surasga kyey kellese,

2

15.
9.
8.

Temselegeu eki con,
Koldy gajta sanaj ho.
Guturogandan koeysty,
Qobsoq basqan eki dos,
Tort malbauu agzap,
Eubap keler ^{gajta} basqan.
At bazy arzan ger emes,
Masejel qumiat bel emes,
* Eki dos saqa surateu,
Cerikter arzan el emes.
Cerikter erqam er Mataj,
Surateu saqa ger emes.

Qobsoq-kol meuen Qoztozu

qanbaram Qobsoq-kol,
ajtpaj qantip tytojiyn,
Armanda kolon qajran ger,
Betine sein tysojiyn:

Qobul-qija qarqatq,
^{set qadym} ton elen,
seti atam syzqatq elen,
Alyu qaga ton elen,
atb atam asqan sol elen.

Qobul-qija pas kelet,
Qobloqtu qerdi sanasam,
Qulozby kordon qaz kelet.
Qara qija pas kelet,
Qajzaly qaraq men tursam,
Qara kordon qaz kelet.

Bul ev, tasqa kelgeni,
stys kettidalaj dooz,
Eldin baars hirigip,
Qalqan syrgon qandajbooz.

Eldin koby dyrkyzot,
Mundaaj malqa sete elek,
Yrkynay menen Boj bogton
Gambutan taqy kete elek.

goluu

Gorundu qerdin keni elek,
Gozurat, saruu el elek,
Gozurat ketti qozopolup,
saruu ~~qaldy~~ sandalyq.
~~syrgon qandajbooz,~~

Jene suu menen faldy suu,
ortodo aggan bulavon,
Atbazy ketip baratat,
wovvj uulu buavon.

~~qajraa serin qaldybooz?~~
oryzynoy ~~qandajbooz~~ qajlagan,
Balbaj ~~qandajbooz~~ sumqaran.

qazanda sykyz qeey ele,
koldo syrgon boruqun,
umutubas qaubar,
serin qajalys menen qozuqun.

Eli ketti Atbazy,
Baqap qaldy saly

=14= 39

Kyngoj menen qbrqndap,
 solozo tystym fbgaldap,
 aytqam keldi er qerin,
 Qupuja icfeu bblqaldap.
 ojtal menen kyrmounty,
 qer sonumu qbrqalam,
 qerin dumsun qaltqobaj,
 Nusqa qulap brdadum.

Qel-dohd kyrmounty,
 bjan, -ata, qarpudd,
 bilap sugap ~~in~~ oz elin,
 braga ketip barabba.

Kyrmounty menen don, bulaq,
 Qubuleu eli's qyllurap,
 ye oryktu qbrqal qer,
 ytyr ~~el~~ bulrouel qbrqap.
 elibiz qatqau byt qbrqap.

~~Qapqatqa ~~qapqatqa~~ ~~qapqatqa~~~~
~~Qalqa bulouu bsaq kol~~

Ken, Bajsonun ^(menen) con aqsum,
 Qarakunzul ken qojsum,
 fbgmamat eli qerdegen,
 sonumu qerain
~~Aggalpaq qatqa~~ ardaqtem.

~~Ken qamunda bsaq kolybar,~~
 Qapqatqa qapqau fuzduq,
 Qalqa bulouu bsaq-kol,

Ajlauarsu qarasan,
 Tolup qatqan eli bar,
 Asab bolup qaralyau,
 Qerinin lunde kemibar?

Colpon-ata, cogtal bar,
 Qobxuda qar tyzpozou,
 Qbroqap qatqan kopqan bar.

Qarajaj, saraj, kessenin,
 Tozu-ajozbdan pudesi,
^{Qalqan baaru gaudantqau,}
~~Qalqan baaru qozqatqau,~~
~~Qozqatqan~~
 Qerdin seresi.

Tald6 kulaq kotmaldb,
~~Atam6 atto~~ suuaoyau,
 Qalq6 qajloo
 Koxaory tartap qajbudo,
 Qigitti ojnop duulagau,
 Adordav6 arqaras
 Mergenci irdap ulagau.

~~Qaj6 qaj6~~

Ordok-qar6 cunquldap,
 Kol ystynas cunlaoyau,
 Qaj6-qy6 lip-lirdey,
 Qaudu baar6 qbroqaooyau.

16 410

Qana tygym qal menen,
 Balyq-koldyq baspuan,
 Buzal-qaja san taqta,
 Qajasse killeu qaspuan.
 Tyrgau menen aqsuun,
 Typ, qozqalan, ken suun
 Qajblma ~~me~~ sarb qamozta,
 Eske salam men munu.
 Kerege-tas, qergerdi,
 Keltirip aitam ar qerdi.
 Qozqalanda ~~qizynolo~~ ^{qizynolo},
 Qarlar aytqan songud,
 * tulpar taz degen taz bar,
 Joray syjlep orduna,
 Keltirip aitar maz bar.
 Astasqan astas baz qaqan,
 Kendojyndy aytambu.
 Bir dubau elin kelgende,
 Cajqanuna kelbege,
 Kolesmyndy aytambu.
 Oj kyrdygy - Saradob,
 Qoqni Tema ~~qama~~ ^{qama} adib,
 Oj qulusun qan bar,
 Bojromesadi bolynyp,
 Uetamqanun aytambu.

Bajeecekei bar bar
 on doryndy aytambu

Gudaj peude baldar,
Guztaganun ajtambu.

Kyngoj mēnen Teskejge,

Ten, digindi ajtambu.

Bir duban elis kelgende,

Cajganun ~~kelipen~~

~~kelipen~~ kelbegeh,

Kendigindi ajtambu.

Saru lulun, sardsho,

Qanaq ganun ajtambu,

Qazqa maal tovojum,

Sajraganun ajtambu.

Kelgin usqan gargbra,

Sardaganun ajtambu.

~~Obodo on qanattun,~~

~~na kardaganun ajtambu.~~

~~Kyngoj kelgin gargbra,~~

~~Sajraganun ajtambu.~~

Obodo on qanattun,

Naardaganun ajtambu.

Kyngoj mēnen Teskejge,

bet alyanun ajtambu.

ajambetun. qajran qer,

Qargbraq surtun galat qo.

42

Аг галрагтун эрээрээд,
~~Эн~~ казан-орус алатго.
Эрээг эатган галын гурт,
Газаргай гурма галатго.
Базаргай кен кунгай,
Аяг эарь гүлүсүн,
елин бөдөн айралта,
Көргөн куну гүрүсүн.
Дөрб айтан эр бөндү,
Түпкү менен түргөндү,
Сарык, запак түргөндү.

~~Түпкү~~ толовуңи, токтоган,
Түбү бени токтогун,
Газардан барган бармаган,
~~Бары галды токтоган.~~

Бары галды эринди,
Байтелини арбаар.
x x x
Тескедеги саба атар,
Тегі бир гуртқа таңатар,
Төрмөлөгөн газары,
Тегі бир ~~Түпкү~~ ^{Балаага} таматар
Текзилік келис ел гуртқа,
Тегі бир куну таң атар.
~~Телегі галга куну таң атар,~~

УБ #

Qoleajop qurtun kelgice,

Qajmaldabo Sabatar.

Sabatar senin suogyn,

Saan ubaop bolqondo,

Balaap qaqbu qapozlar,

Qoluzdan ketbejt kosogyn.

~~Qaraqolman qara ejs~~

Qap-qajda elai covultgan,

Qalc holdun qaraqol,

Qalbu qozoz qurtuna

Balaa holdun qaraqol.

Es oozandaj zaman bol,

Esaj, sunoo aman bol.

voqojro ^{(berdin) gojundu,} ~~altda~~ bojundu

orus aldo bojundu,

Kerzetys kyndu ojundu.

Sodager "Sarttar" con bolup,

Sanaq aldo gojundu.

Calaa qaraq qamadb,

Carbaga kisi barbadb.

Sytro tenge syrozdy

Sutqorluqun bilgindi

Qurtun baaru Zarlatap,

Alman gojoro kyrgyzdy

~~200~~ 204

Maj aibuda gamdauw,
 wasija qaicu "sart" kelgen,
 Goju qog eldin baaruna,
 Goroqoloqusuz dart kelgen.
 Qulaq qaruz goj aloyau,
 berbegendi qbiuagau.
 Qoj tabal baj keubaraqal,
 Blij-kerara biuagau.
 Qaraqoldu "sart" aloyau,
 koxyrorkty dart aloyau.
 Tandas aldo boruqtu,
 "sart" semirij toruqtu,
 Mbudan murum kim korgon,
 ✖ Alman aloyau qozuqtu.

Qozduqtu kordy qbroqbardar,
 Boluz hij degen tentekten:
 Armanau bolopu qajrau el,
 Ajrolay kocty cespekten.
 Dunowan aloyau bzdabqt6,
~~qajrau~~ ^(bzdabqt6) elin d6zdbqt6.
 Galopz maxar talun bar,
 Talasqa tyztyr qauylar.
 Ajrolayusoz zaman bil,
 qajrau brol6q aman bil.

Qeratin soorsu seti-ogyz,

Qoztoqur suden ketekiz.

~~Qoz qorqur~~

Qoz qarashu, Qoj-sarb,

Qozun, menen aman bul.

Qayy-kol menen aq-dold,

Sen korgyq aman kol.

Qafir usqandaj qabbar,

cala kesken kundaitej,

corerjo lytkon qabbar,

Qoz qorqur Sen aman bul.

Qan Cumbaj pomognik,

Qalg qozorlap ne ketuk.

Et Cumbaj pomognik,

El qozorlap ne ketuk.

Qudaj qoldo barub,

Qilatten, Qolbe qarant.

Qolbe aq kockoudo:

Bordaldun qoldo sarajb,

Xozgorap qilajt, dalajb.

Bordoldun qoldo sarajb,

Buzqurap qilajt dalajb.

Qolbe aq kockoudo,

meciti qalds aqqa oqzop,

Tilek matten cumbaj,

seti-ogyzdy qerdedi,

seti atalum saqqa oqzop.

Qobul-suu, suuqu qarabq69,
Qajnalbs koetyx eseqaudan,
Ajlas koetyx eseq-kol,
Cymbaj bizdi qusqaudan.

ye-qaroyalcaq, Aq-terek,
ajtas ajtaj ne kerex
Barasqou tamqa amau hal,
Tosor menen kekilik,

asbraj xoeys qalayanda,
ajraldoq-dep ⁽ⁱⁿ⁾ jerdik

Tuura tam, toq, qasqa-suu,
Qoz amau kol qaustar,
Qozorqandaj kajkolsoz,
Oqzobajit saza basqa suu.

Qozur oley ala bas,

Qozur suzan qajran ~~foz~~ ser

Ajaq qazb bar bulaq,
aqterek menen foz bulaq
bla qol menen semiz bel,
Beli tekxi tegiz bel.

Jyngoi teskej baranda,
Qozorap qatqan bizdin el,
bzqulam seni eseq-kol,
ajlajt belen qajran el.
Qajlon, menen toqyn, aj,
Qajnas qatqan kolyn, aj,
Qaqar, menen odlyn, aj.

Kox aqanda korgan qer,
 Kicinimde korgan qer,
 Ajdaqan malam ongou qer,
 aztaqta qumda korgan qer.

Tolqunum, aj, faron, aj,
 Toqojum, aj, talon, aj.

Qojonum, qujdoj qojnayan,
 Qubolcup tozuj sayraqan.

Yukyrdon yuky talponyan,
 Ystytan kykyk cagbryan.

Kolynda beqa cardaqan,
 Kok toodon teke qardaqan,
 Korgan adam tan qalyan.

Salbadan cili ciyettas,
 Cabaqo koldo broyztas.

Um2 qajon, tooda byrdogon,
~~tilar tooda~~

zumqardo coldo yndogon,
~~qat~~ kol betinde maqulug,
 qaudon baaro toldogon.

Tazb soq qbrman toptalob,
 Qumda j tarum aq talob.

Qajlvoyo dano saytalob,
 Qambarym usaq kol

qer atpos leuden magtanap.

Qadede uqan cirkejin,
 cirkin cait ass linderin.

Woldo ojnwozun balwozun,
Kok bagy goq arwozun;
Uzag-kol senden ajwols,
Gylajtgo ~~stam~~ kop el qaroblan.

Adam keepes + ereniz,
Asman melcijt + eregin.
Qarogtozun usag-kol,
Qerden bagga keregin.

Qambaram usag-kol,
Qaldozar aggan bulawz,
Qomozonun bnaawz.
Qaldozar aggan bulawz,
Qamalbonun bnaawz.

Betegl menen tulawz,
Belgilyy qerdin bnaawz.
Qaltoroqun qobawz,
Qalyz aggan bulawz.

Qajwosu qagun ^{qausuda,} ~~qawuz,~~
Qalpt qozozoz turawz,
Qajqalyz turat bu dawz.

Uzag-kol degen kolyn kor,
Uq qalpaqtun qozozozadawz,
Qajtas qatqan ~~stam~~ kor,
Qerin

Kyn goj, tebkej bet aloz,
Qozozar qatqan elin kor.

Uzag-kol senden ajwols,
Kobonun adam usoblan.

ruz talas aqatag
 Abzagan zaman bolobu?
 Koldon volas esganda,
 Quuqu menen Quuqucaq
 Qoldu ordos aloyanbuz,
 arsaq, arsaq too tasta,
 abazgan aaresndas,
 aldo Kijnin taralag,
 alus ottuk too tasta.
 Kempirlerdi kejitpej,
 otys kettik too tasta.
 azes ottuk ozundo,
 alda gausa min tasta,
 Azes ujru bolobonbur,
 Tararaj bojlaj qonjonbur.
 Bul qambar tararaj,
 Too, too sumun bastaran,
 con kelgenin aytaju.
 Bazman bulut yaylboj,
 Zamal tabaj abzagan,
 Aq orko bolon terek tin
 tamaxige oqsozup
 Non bolonun aytaju.

Mondaan murun qajran qau,
 Taragaj qajau kim bilet,
 Koldo qarys ugeu elem, elek,
 otogy sajan taz galag,
 ofundo qattog otgalag.
 oozys qurttu qurattagan,
 padaza degeu qoz talag,
 Barolsado qurattagan,
 (Bazga) el qalbajit manap.

4 Qoztozun menen sezirin,
Qanbarum ken tekes,
Alban kuymu eki surt,
Aralag qatsa kezirin,
Ajlasbordan elindai
Ajdadab qudaj tezirin.
Tagalundan taj galbaj,
Tekesten kocty baj galbaj.
Qaraqaj taz belinen,
olon qetpes con qapag,
oop kocty qerinen. \

Tymey atasab Aalbbaj,
Aalbbajdan Sarbbaj,
oz atasab Soltongul,
Soltonguldan Bajsums,
Azamat erge qaj sumis,
Ajzabos kocty tekesten,
qozmaq qatgan qerinen. \

Saldat ajdas koeyrdy,
Ajzary toto belinen.
Tarabek, qapag, qonurat,
Saruu, Sajag, Menurat.

Şaqmaamat degen Şajaqtan,
 brasmeude baj koensu;
 Saldat ~~Ş~~ aidas Şyrgonda,
 erte turup yi ceeken,
 aidas malds Şyrgonda,
 aoyas ketti Şyz qolqo,
 Arqjastan suusuna,
 Adam esdap turusuz
 Askerdin Salqan Şeumuna.
 Qoldozdan qolqo azozas,
 Qozoyas Şyzdyk Zamanda;
 Yc qastajdan boksoşyn,
 Şajlas Şyzdyk Zamanda;
 Qobozatas Şau qulun,
 bajlas Şyzdyk Zamanda;
 Mangqam menen Qozajolu,
 Basus Şyzdyk Zamanda.
 Altan menen Kymyşty,
 taşus Şyzdyk Zamanda.
 Şajpalqan qasb? Şastozob,
 Qoldozolan berkni Şerime,
 Şurtan coryşys Şastozob;
 Birinci Şorwal con qulab;
 Şerdegen adam Şyk qalqas,
 Şkinci Şorwal bag qaldob,
 Ştepen adam Şur qalqas.

Şarqtaqam ken qaldı,
 Orysta qatqan qalqan,
 Telegejin, ten qaldı.

Orygou qojdaj tylkyndy,
 Otkoro sahajm kylkyndy.
 Şajbloqan qojdaj tylkyndy,
 Şana sahajm kylkyndy.

1/2 Eki, ekiden kyrozko,
 kylky, qaldı ken-qaldı,
 Er, aramat bajlauqan,
 Tylky, qaldı ken-qaldı.

Şigiti Şozqas duulaqan,
 Turmuzm, qaldı ken-qaldı.
 Şunşunan qarmas atueu,
 Qunduzm, qaldı ken-qaldı.

Adıdan quş atueu,
 Arqarın, qaldı ken-qaldı,
 An gemege batueu,
 Darganm, qaldı ken-qaldı.
 Qurbudan quş ~~atueu~~ atueu
 Qulqan, qaldı ken-qaldı,
 Qumarı kyndı qanbeu,
 Murxan, qaldı ken-qaldı.

Tex tirden terip atueu,
 Texen, qaldı ken-qaldı.

alban tyrdyy ar sonuu,
 Adamxaat pende qorogorau,
 Oxony, qaldy keu - qaldy.
 qaragtoqau keu, texes,
 Telegesin, ten, texes,
 Majda caar adozau,
 Baroqa otor qadozau.
 Qalma caar adozau,
 Qalqoqa otor qadozau.
 Qajlvuz, tolorau qalbbraq,
 Zarlands elin, zozozar,
 Kerege uwozun, zaldozar,
 Kelin qoz ujlajt qaldozar.
 Qomoxdoyun, qomoxau,
 Qolbozun, do sanasau,
 icinden soxau tomoxau.
 Qozogtoqorau cigitti,
 Qoz, kelin seuin ^{qalbozun} ~~qalozun~~.
 Almatu bulaq oxony,
 Ajdad qozar kocuz,
 At Ajbaaldaj koxdun.
 Cidelyy bulaq oxony,
 Eujby ajdas kocuzdy,
 Ein ~~q~~ uwozandaj koxdun.
 qaragtoqorau keu, texes,
 Almas...

Qiydesi qerge qacalqan,
 Qizittis koony acalqan.
 Kylygy menen qozozsa,
 Qeriktini hojtoovuz;
 Qy-deg qaztar qarozsa,
 Oq qaladaj sojtoovuz.
 Azamat qajlas,
 Tamazaqa tojbovuz.
 Qajrolqostiz zaman hol,
 Qajran tenes aman hol;
 Mykijr - Modun buruluz,
 Buruluz qajru ajtajru:
 Tolovun suunun belilez,
 Tolubaj qurtun qiti-ilez.
 Qoz qambas aman hol,
 Qime sala ketegin,
 Qimendi symba buruldu,
 Qim seuden ajralas,
 Zamas quruldu.
 Q. Aralaz ajtas ketegin
 Ajtas qaldu munu qajnardu.
 Qudaj bilet qambas,
 Qajtas seni qajlardu.
 Ye - Mojuntu, ye ~~qajlardu~~ ^{- qajlardu}
 ajtas turan men qajtas;
 Ye mojuntu qarar sai;

Kyrdaldy qurttan ajralas,
 Kyu corysta qaragtoq,
 Dylymsyrop turucu aj,
 Bez qaraaj belim aj
 Beker qaldy Erim aj.
 Colog ^{+terek} ~~menen~~ kok + terек,
 Cocuqandaj liva koetyk.
 Arca aralag talb bar,
 Ato ujgag qans bar.

Esten Ketkis zaman bol!
 Egiz terек aman bol!

Arada qaldy aq-sajen,
 Artogca qagzap xarlajen
 Qajraloqsoz zaman bol.
 Qajran aq-saj aman bol.

Arada qaldy aq susuz,
 Aqbraj koeyr baratat,
~~Bez~~ Baator qums qagzoboz.

Cekintinin caldobar,

Cenemsiz agau cambar,
^{gesingden} ~~gesingden~~ koety qaj qozup,
 Ji, taabaldy, Tyu qatar,

Saratan qajdon aqptasta,

Sulqun qajloo qajran sozti

Xarlavau mundaaj zaman bol,

Sulqun soztau aman bol

Orthon, Muzart, varbungul,

~~otvodo bar bereti,~~

ozustun qanovoz ^{bereti} ~~qatqatq,~~

senda qaldobz usunda,

sen korgyo aman bol.

Kol qajqunon belinde,

koxdon qasom tajolbai,

cen qerdi qarasan,

lest ketken nemedej,

~~Eni-ekiden tort kuon,~~

~~ottoj qorqon nemedej.~~

~~elendep turat qanobaz.~~

~~korgy atq mergender,~~

Qurhalarda qajobos,

Burular ottoj elendep,

cecekej atqan mergender,

icinen sozat ~~atitiz-~~des.

Eni cyko qalcasa,

Taa qonovom bar ell.

Osugaudon elinl,

Kotorys turqan altanar,

Mujyrdynyn qalqub,

Baa kulovom bar ell.

Hau qalcagor cykoun,

Taa qonovom bar ell,

xaudon qara zaarana,

Kotorys turqan altanar

Mujyrdynyn qalqub,
Baa kulovom bar ell

~~agyy keyy, taj-asaa,~~
~~je - qozmalan, kanyzyu,~~
~~qararaj tas, ala ajogoz,~~
~~aman~~

Toruz - toroo, ketmen-bel,
 Seuden ksety bixain elji
 Ketmen bel seuden ajralas
 Koxymiden aqot moncoq sel.

~~Fildes aitar yu barab?~~

Aa, -des aitar yu barab?

Azass qaqun tyn barab?

Q kemirsigen ken tekas,
 Qajralas koror kyn barab?

Garaqanda mutaxem,
Garaqan turmuz aj,
Gara-qorxon uruz aj,
Ser ortosu quru saj,
Seu korgyco aman kul.

~~Balaqandaun Balaqaj,
Gabaq Bura Kof quruz,
Kilay kocty~~

Kegendin suusun hojloron,
Kenebesten vjvoron.

Caarlan suusun hojloron,
Car Uqaudaj vjvoron.

Seleden ~~bagaj~~ ^{cajaj} Minizken,
Serden bagan emizken.

Qulob tijp abzgan,
Gargy ~~to~~ esgan duzmanam,
Qaman togyt qamuzgan.

Ajralyozoz Laman kul,
Alban qurtum aman kul.

Gara-balta, temirdin,
Qyre kulbosun kilgenin,
Gara galmaq qasboda,

Qurt kulbosun kilgenin.
Estesen monday Laman
Qseuxan

ОРМОНДУН КУНУН КУУГАНДАРГА

Илгери Ормон дээ болгон,
 Курманкохо, Кудшгач,
 Буйлалаган тээ болгон.
 Ай деп хоёр адам жок,
 Бөхөр малга ээ болгон.
 Бантын доосу бөл эмес,
 Кедей, сакай, хөө Түнай,
 Сен кедип алчу хөл эмес.
 Кадде каткан көп бугу,
 Катин билип мал берген,
 Тункагар, тунтай эл эмес.
 Тамангын Шабдан дээ келди,
 Аргынаш ээрчин Шабдандын,
 Агтуу, хөсүү аралаш,
 Эки хувь түнай хөө келди.
 Көмсөл кийдин көтөрүн,
 Көмөндөн келдин жетелүн.
 Топу кийдин көтөрүн,
 Токмоктон келдин жетелүн.

х х х

Айдап малды алгандай,
 Атаң барбы, хөө Түнай.
 Чүндө алдаган уи кузрук,
 Таарун барбы, хөө Түнай.
 Эмчиди алгын эр болсон,
 Эмчиди алган баруудан

х х х

Камышы тыйып алдыкпы?
 Эе калык доого калдыкпы?
 Көк көшөк алган келеңди
 Кайдан таптың белеңди?
 Билбейсиңби көө Тынай
 Муратбек алган өңөңди?
 Билбейсиң Тынай караңды,
 Замал кыз атып өлтүргөн,
 Учкө, Түлкү атаңды,
 Замал кыздын атасы,
 Бектичү берей Нойгут хан.
 Нойгуттун кызы эр Замал
 Түлкү уругу нойгуттан.
 Кувунду алган көө Тынай,
 Атаңды сойгон Нойгуттан.
 Тынаадын ач көз балдары,
 Сизге салам мен муну,
 Уягы жок Тынайга,
 Улак бербей суя - Буту.
 Көшкүчү таптай чачысы,
 Абийри журтка ачылды,
 /Кабилем/ Кайраң Эбден дөө кетти,
 Калган каткан көө Тынай,
 Кара кол менен көө кетти.
 Кеалир Эбден көл айткан,
 Деркембайга ныйбырдан,
 Солтобайдай аймакты
 Өлтүрүп бергини - деп, айткан.

Намызга тууган кара кык,
 Нары мырза, наум бек,
 Дархембай тийин аламы,
 Шабдан ийткан сөз менем,
 Салтобай алуу калабы?
 Өтүрчү болатир сен эмес,
 Алуу калчу мен эмес.
 Көл башында көп бугу,
 Намыз айдирчу эл эмес.
 Бугукум эли Белектен,
 Саадаган жылкы көрөсүн,
 Кокусунаа дардандал
 Ач көздүк кыдсан этөсүн.
 Көтөрүп кылган чапайга,
 Бичан оруп төлөрсүн.
 Көлдүк бугу малга бай,
 Сая жылкылуу Бари бай,
 Жак жылкылуу Каптаган.
 Эр Өмүрзак, Чиньсан,
 Кара келмөсө Канын бар,
 Нышанын уулу малай бар,
 Чуддан келген жөө Тиниз,
 Дөө алчу керек далай бар.
 Атаң Балтай көпкөндөн,
 Ормонго калды чалдырган,
 Кокондуктуу тушунда,
 Колунаа мамыз алдырган.
 Солтого башы кызырып,
 Көр Кулууга ай тамга,
 Кандайлыктан салдырган.

Мактаемди эмне артыңды,
 Бугулар билет дартыңды,
 Ковулуп алми солтого,
 Кетиргенсин баркыңды.
 Набданга туткун болгондо
 Вадимлага барууга
 Баатыр Набдан кол талсаң,
 Беренден тууган жиргиңга,
 Набда килми мал талсаң.
 Баака келген заманды?
 Надышага кол берген
 Баатыр Намбай аманбы?

АТБАШЫГА КӨЧКӨНДӨ

Бугуну тууду маралдан,
 Буластаган чон Карач,
 Буулугун көчтү аралдан.
 Токени тууду маралдан,
 Төкөбердүү чон Карач,
 Тенселми көчтү аралдан.
 Ойрозак өчтө чачкандан,
 Кыркык теоруп кыскандан.
 Аз көчкөстөн көп көчтү,
 Ат-Башыда черикке
 Аким болом - деп көчтү.
 Ойрозак, Карач эки дөө,
 Монолдор көчтү болбостон,
 Ара жолго конбостон.
 Элиндеги манаптар,
 Ой башыга толбостон.
 Черик кетти тартынбай,

Таа кейпкем артыбай,
 Байсеркеге барам дейт,
 Туруктуу орун алам дейт.
 Тууганна кокулуп,
 Берине эгин салам - дейт.
 Текчесинде жери бар,
 Кетик айткан кеби бар.
 Батыгында жери бар,
 Баатыр айткан кеби бар.
 Чорикке амак кетсек - деп,
 Самал журган жери бар.
 Чориктер кочку кыда,
 Арника менен кемпир,
 Кеткуррун келет кыда.
 Тапга төрдик тартынып,
 Танага жүгүн артынып,
 Таалаан жок элбиз - деп,
 Арман дартын айттынып,
 Басалбай мурет балдары,
 Токтолу баары кыда,
 Арника кемпир чалдары,
 Адамдан баала тугу бар,
 Аркасында кетерген,
 Алда канча жүгү бар.
 Элдин баары көп кочту,
 Беренкен тууган чорикке,
 Аким болон - деп кочту.

Өмүрзак менен чон Карач.
 Акылдыкке карайбы?
 Ат-Башыда көп черик,
 Азардын көзүн карайбы.
 Теңдигин черик бербесе,
 Сурапна кучу калбесе,
 Төмөндөгөн эки чок,
 Калду кайта санапбы.
 Кутургандай көчүштү,
 Кырык баскан эки дөө,
 Төрт малынан ажырап,
 Чубап көлөр кайра жөө.
 Ат-Башы арзан жер эмес,
 Мазабей кымбат бел эмес,
 Эки дөө сага сурагчу,
 Чериктер арзан эл эмес.
 Чериктен чыккан эр Матап,
 Сурагчу сага бер эмес.

НЕМК-КӨЙ МЕНЕН КОМТОВУУ

Баныбарын Немк-Көй,
 Аятпай кантип түгөтүн,
 Ашманда болгон кайран жер,
 Бетиңе сенди түшөтүн.
 Кызыл-Кыя жарыктык,
 Биз эжкатуу тон элек,
 Хети атам журттон хол элек,
 Алтын узак тон элек,
 Алтын атам аякан хол элек.

Кызыл-Кыя пас келет,
 Кызыктуу жерди санасам,
 Кайгырны көздөн жаш келет,
 Кара-Кыя пас келет,
 Кайгырны карап мен турсам,
 Кара көздөн жыл келет.
 Кызыл-Кыя жарыктык,
 Кызыкты таныбаймын,
 Кыз -күйөөдөй беттешкен
 Кызыкты санаймын.
 Табылгыты сары кыз,
 Адамсыз калган кара эол,
 Кайгырны туртуп келгиче,
 Кара болбой аман бол.
 Аалыбайдын алты уулу,
 Ар кинибеде мин жылкы,
 Аг-Балин көчүп баратсаң,
 Бербели миңгич бир жылкы.
 Кайран манап малга мой,
 Кайрыгысма заман бул,
 Калк тагдырны билбеген,
 Качанки байлар аман бол.
 Чоң таптан көчүп кетпеген,
 Көчкөнгө миңгич бербеген,
 Көрөр көз байлар аман бол.
 Баткакты менен кара жол,
 Караганч Каракол,
 Кайрылып эли келгиче,
 Капалуу жерин аман бол.

Араба, чана көл атрган,
 Ангыраган кара көл,
 Маклаган кара буудайдай
 Байкуп элим аман бол.
 Бул Чоң ташка келген,
 Бүгүн кетти далай доор,
 Эдин бээр беригин,
 Калкын сүлгөн кандай боор.
 Эдин көбү дуржуроп,
 Ишдай малга кете элек,
 Учкунчу менен Борбохтон
 Колунан камыгын тагы кете элек.
 Корунду көрүн кени элек,
 Коңурат, саруу эл элек,
 Коңурат кетти көзгөлүн,
 Саруу кетти сандалын.
 Ичке суу менен Талды суу,
 Ортодо аккан булагын,
 Атбаш кетип баратат,
 Нөгсө уулу шнагын.
 Найран жерин калдыбы?
 Брувунду жыллаган,
 Балбан баатыр шумкарын.
 Кашында сукур мөчү эле,
 Көлдө сүзгөн боругун,
 Унутулбас манбар,
 Кыялда менен хоругун.
 Эли кетти Ат-Башы,
 Багыл калды шатын,
 Наймандын жаткан арбагы.

Күөтөй мөхөб кыраакыдаа,
 Дөңгө түөтүм чыккыдаа,
 Анткым калди эр ээри,
 Купуя чытөн бөлкүмдөй,
 Онтал мөнөй күрмөңгү,
 Эер сокуну шыргалды,
 Хөрнө, суусун калкырбай,
 Нууке кынып ыргалды.
 Эеле-Дөбө, Күрмөңгү,
 Нөкк-Ата, Карбукас,
 Нылаан сиктэй өз элиң,
 Нылаанка кетип барасың.
 Күрмөңгү мөнөй Дөңгө буулак,
 Кубулчу элөң кыя буулак,
 Уч өрүктү шыргал хөр,
 Учур болгон эл шыргал,
 Элибизе каткан бүт шыргал.
 Байсорун мөнөй чон Ак суу,
 Карабуурул көд колсуу,
 Шыкмамат эли жердеген,
 Сокуну жердин ардактуу.
 Ханында Нөкк-Көзү бар,
 Калшытка каткан туурдук,
 Калка болгон Нөкк-Көл.
 Айланасын карасаң,
 Төлүн каткан эли бар,
 Асылы болуп шыргалган,
 Жеринки эмке кени бар?
 Чолпон-Ата, Чоктал бар,
 Кышында кар гуулаган,
 Шыргал каткан көп жан бар.

Карой, Сарой, Кессеңир,
 Тору-Ангырдын чондеси,
 Калктын баары шаадаптыкан,
 Өзгөчө жердин сереси.
 Талды булак, Көгмалды,
 Калкы кайлоо сынаган,
 Көкбөрү тартып дайында,
 Жигити ойнот дуулаган,
 Адырдагы аркарды,
 Жергөнчи издеп уулаган.
 Өрдөк, казы чукулдап,
 Көл үстүндө чуулаган,
 Дайы-кышы бишбярдей,
 Дандын баары жыртаган.
 Эана тугтум кол менен,
 Номок-Көлдүн башынан,
 Кызыл-Кыя, Сан-Талтын,
 Кыласын өмлөп жашыман.
 Түргөн менен Ажсууну,
 Тул, Жыргалап, Кең-Сууну
 Калында Сары-Камыттын,
 Эске салам мен муру.
 Кереге там, Жергезди,
 Келтирип айткан ар жерди,
 Жыргалактын өнүзүндө,
 Карылар айткан сөзүндө,
 Туллар там деген тамы бар,
 Сөздү сүйлөп ордуна,
 Келтирип айткан мамы бар.

Алтанкан алгак баш кагып,
 Кеңдөрүндү айтканын.
 Байчочехей багырал,
 Өндөрүндү айтканын.
 Бир дубан эли кыргында,
 Чакканын келбеген,
 Калкындү айтканын.
 Ой күздүгү - сары адир,
 Кокуй тасма кана адыр,
 Ой кулусун жаныбар,
 Байрмичадей болуруп,
 Учтаганын айтканын.
 Кудай бекте балдары,
 Кыштаганын айтканын.
 Күткөн менек тоскондо,
 Токтоганды айтканын.
 Бир дубан эли кыргында,
 Чакканын келбеген,
 Кеңдигинди айтканын.
 Сүйү булун сар дөбө
 Канышканын айтканын.
 Кызга мөкк торгою,
 Сайраганын айтканын.
 Келгин учкан каркыра,
 Кызлаганын айтканын.
 Ободогу канаттуу,
 Назлаганын айтканын.
 Күткөн менек тоскондо,
 Бет алганын айтканын.

Ободогу канаттуу,
 Кызлаганын айтканын.
 Күткөн менек каркыра —
 Назлаганын айтканын.

Аянычтуу кайран жер,
 Каңгырап журтуң калат ко.
 Ак калпактуу кыргызды
 Казак-орус алат ко.
 Жыргап жаткан калың журт,
 Каңгырап куруу калат ко.
 Башы-аягы кең Кунгөй,
 Аяк жагы кулусуу
 Элиң сенден айрылса,
 Көргөн күнү курусун.
 Дагы айтам ар сөздү,
 Түптү менен түргөндү,
 Сарыке, Шапак жүргөндү,
 Түп толгоой, Токтоян,
 Тубу сени жоктоюн,
 Капырдын баскан бармагы,
 Багып калды жериңди,
 Байтелинин арбагы.

х х х

Тескейдеги Саба атар,
 Теги бир журтка таң атар.
 Термелбеген капырың,
 Теги бир балаага каматар.
 Текшилик келип эл-журтка,
 Теги бир күн таң атар.
 Телегей калкка күн чыгар,
 Кылчайып журтуң келгиче,
 Кыймылдаба саватар.
 Саватар сенин энөгүң,
 Саан убагы болгондо,
 Калаага жакын капырлар,
 Колуңдан кетпейт көнөгүң.

Капкайда элди чогулткан,
 Кала болдуң Каракол,
 Калың кыргыз журтуна,
 Балаа болдуң Каракол.
 Эс оогандай заман бол,
 Эшей, Соноо аман бол.
 Нөгөйгө бердиң коңду,
 Орус алды боюңду.
 Көрсөтүп күндө оюңду.
 Соодагер сарттар чоң болуп,
 Санап алды коңду.
 Чала казак камады,
 Чарбага киши барбады.
 Сүткө теңге хургузду,
 Сүткордугун билгизди.
 Журттун баарын зарлатып,
 Алман койго күйгүзду.
 Май аяныда камданып,
 Насмя жычу сарт келген,
 Көз жок элдин баарына,
 Көзгөлгүсүз дарт келген.
 Кулагы карын кой алган,
 Бербегенди кыйнаган.
 Кой табалбай кембагал,
 Бей-бечара мыйлаган.
 Караколду сарт алган,
 Какуракту дарт алган.
 Тамдан алды борукту,
 Сарт семирип торукту
 Мындан мурун ким көргөн,
 Алман алган жорукту.

Көрдукту көрдү кыргыздар,
 Болуш, бий деген тентектен.
 Армаядуу болгон кайран эл,
 Айрылып көчтү Чөлпектен.
 Дунган алган Үрдикти,
 Үрдиктан элиң дүрдикти.
 Балыг мазар талың бар,
 Талашка түштүн ханыбар.
 Айрылгысыз заман бол,
 Кайран Үрдик аман бол.
 Дөр соорусу Жети-Өгүз,
 Козголуп сенден кетербиз.
 Коз Кара-Суу, Кайсары,
 Кожуң менен аман бол.
 Кокуй-Көч менен Ак-Дөбө,
 Сен көргүчө аман бол.
 Чар учкандай чабы бар,
 Чала кескен киндиктей,
 Чорчөө бүткөн чабы бар,
 Сен ^РОңгочо аман бол.
 Кам Чыныбая помощник,
 Калк козголуп не көчтүк,
 Эч Чыныбая помощник,
 Эл козголуп не көчтүк.
 Кудай кылды барыны,
 Нияттың Кылыч карыны,
 Кылыч азы көчкөндө:
 Сырдалдуу калды сарайы,
 Зыркырап нияйт далайы.

Бордолдуу калды сарайн_
 Буркурап ийлаит далайн.
 Кылыч азы көчкөндө,
 Мечити калды аяга окноп,
 Тилекматтын Чыныбар,
 Кези-Өгузду жердеди,
 Кези агалуу банга окноп,
 Кызыл-Суу, Жууку жарыктык,
 Кыяналып көчтүк чыккандан,
 Ийлап көчтүк Номк-Көл,
 Чыныбар бизди кыскандан.
 Үч-Даргылчак, Ак-Терек,
 Айттып, айтпай не керек,
 Барыскон, Тамга аман бол,
 Тосор менен Кекилик,
 Ажырай көчтүп калганда,
 Аярылдык - деп, некиндик.
 Туурга-Там, Тоң, Кашка-Суу,
 Ков аман бол ханыбар,
 Коргонундай кайкөлсөн,
 Окнобонт сага банка суу.
 Коңур-Өмөң, Ала-Бар,
 Коңурсуган кайраң жер,
 Аяк жагы Бар-Булак,
 Актерек менен Шор-Булак,
 Илакол менен Семиз-Бел,
 Бели текли тегиз бел.
 Кунгөн, тескей барында,
 Ыргап жаткан биздин эл.
 Ыр кылам сени Номк-Көл,
 Ийлаит белең кайраң эл.

Хайнап жаткан көлүң ай,
 Бакаң менен чөлүң ай.
 Көз ачкаанда көргөн жер,
 Кичинемде көнгөн жер,
 Алдаган мамим өнгөн жер,
 Аштыкты кумдай көнгөн жер.
 Токунун ай, шарың ай,
 Токонд ай, талың ай,
 Көсүң көйдөй хайлаган,
 Көбөлкүн торгөй сайраган.
 Уктурдөң үкү галпынган,
 Устуртөн кукук чакырган.
 Көлүндө бака чардаган,
 Как эсодон теке жардаган,
 Көргөн адам тал калган.
 Балбадан чили чырытган,
 Чабагы көндө ыргытган,
 Ууз кайың тоодо бурдөгөн,
 Шумкарды чөлдө үздөгөн,
 Көз бетинде макулук,
 Хандык баары төлдөгөн,
 Тааны жок кырман талталып,
 Кумдай таруу акталып,
 Хайлоодо даны сакталып,
 Ханыбарым Нсык-Көл,
 Көр өгпөс сөңдөн макталып.
 Чилдеде учкан чиркейиң,
 Чиркин, жаны-каны бирдейиң.
 Көндө ояногон балыгың,
 Как башы жок, арыгың.
 Нсык-Көл сөңдөн апырылып,

Нилант ко көп эл карыны.
 Адам көчпөс тереня,
 Асман мелжит терегин.
 Барактыгы Мык-Көк,
 Зерден балка керөгүн.
 Кайнарды Мык-Кал,
 Калдырал аккан булагы,
 Кымизинин нивагы.
 Балдырал аккан булагы,
 Самалынин нивагы.
 Бетеге менен тулаңы,
 Бөлгилүү жердин ираагы,
 Калтырган, шыбагы,
 Жилин аккан булагы.
 Кайлоосу жакына жанында,
 Жалын кыргыз турагы,
 Жарканын турат бу дагы.
 Мык-Көк деген Көзүн көр,
 Ак калпактуу кыргыздын,
 Жайлап калкан жерин көр,
 Күнгө, таскай бет алып,
 Жырган жаткан элин көр.
 Мык-Көк сенден айрылып,
 Кеткен адам оңобу,
 Урун-талап аяктап,
 Кыргакан заман болобу?
 Калден болуп чыкканда,
 Жууку менен жуукучак,
 Жолду өрдөп алганбыз,

Арзак, арзак тоо-тапта,
 Абысканы арчындап,
 Алды-кыяни тазалап,
 Алып өттүк тээ талтап,
 Кемпирлерди кенитпей,
 Өтүп кеттик тээ талтап.
 Ашып өттүк ошондо,
 Алда каяча миң тавгы,
 Ашып оярой болгонбуз,
 Тарагай бөлөй койгонбуз.
 Бул ханыбар Тарагай,
 Тоо, тоосунун баштары,
 Чың келгенин айтайын.
 Башынан булут үзүлбөй,
 Шамалы тынбай зыркырап,
 Ак өпкө болгон тезектин
 Тамакыга окшопуп
 Ным болгонун айтайын.
 Мындай мурун кайрай хан,
 Тарагай ханын ким билет,
 Калде журуп укчу элек,
 Өтөгү саяны таш калак,
 Ошондо каттык от калап.
 Өчөшүп журтту куураткан,
 Падша деген кызгалак,
 Баарымызды куураткан
 Эе кылдай башка ит жанап.

Арт. 4803р.
Т.У. 81-01-290-77

Цена 3 коп.

ДЕЛО

№ 1517/294

Начато _____ 19 __ г.
Окончено _____ 19 __ г.

Магистры

Бенсе

1. Шардакбек

117-167.

2. Абулхаси Манажесв
Оммури

168-206

/сати асравакиседе/

~~songo wongol satogala,~~
~~baatar zordag uun bolop,~~
~~neenen iyty iz oploty,~~
~~qaburba kuyap atojala.~~

УУ 61 р 201х 3 есл

1146 ca

~~Ansijanda kurbayan,~~
~~bulamaq kenen emu taloqan,~~
~~Tujorum zordag baatorzday,~~
~~Tuullajit adam uuldu.~~

Ansijanda kurbayan,
bulamaq kenen emu taloqan,
Tujorum zordag baatorzday,
Tuullajit bytkyl oplotzday

+
'Baatorzordag enesi,
Brojuna zordag bolovondo,
Taloqag bolop usxondo,
~~ye aija bytqa taloqurta,~~
Qabslan colkors etine,
San esdabai betine,
Tamaq ipej taloqur,
Colkorstun eti tabolbai,
Samau buldu zaruyap.

Etine emes colkorstun,
Bolovomu taloqag syrogy,
esep setris dymogy,
gatunus qatap qaloran ton,
Qapa bolop ~~qatap~~

sejit per

~~Qatap tunap sejit per~~
Qatoyrup ^{Samau} ~~Samau~~ qylddy.

munun aitar zar qeldd,
qalqun qvlyp qar qalld,
Orken muqa baran ^{to} ~~atap~~
colkors atop alalb,
ajlanajbu qalan curt
Bujrugan siler konsonor,
Orkundu galbai mu qelap,
Qalhors atop hersezer,
Peregi muim bairicem,
Bairim bulman kentei

Syrogyno colborstun,
talpaq bolopu ^{kezegis} ~~niyegisi~~.

Tamaq ipej talpaq,
~~Talpaq~~ ^{talpaq} qatat kyn tmy,
uqqan korgon bar lexen,
munda i ~~qumun~~ ylgyny.

Bajlicem talpaq bolopu,
qabalandaun syrogy,
saroyarup qatop qalopau ton,
qambina batto dymogy,
bojuna bytkou balast,
Tegin bala boldoit go
tendigineu asrap,
temkejip lexer qyrboit go.

Qubanam ieten syjynyp,
qabal bolto tilegin
Balam baator bolot go.

Baaran baiqap hilemin,
Xan sejit lex qalg ueneu,
colborsoq esqto qambunap,

bajlicesi yjyudo,
colborstun etin saopunap,

Toora esqto uu qplap,
alda qanca diu salap,

Qalaba bolup qalqna,
qanca tyrtlyy cuu qplap:

mergenderin keltirip,

brqajlum qerge qazonap,

dohul qaqap qarbuldap,

multaq juy tarsaldap,

Toqoidun anaq icineu,

colborstun ~~qatop~~

sony kirdi; sojdurup,
 Qyrogyn ~~qatq~~ ^{al} sojdurup,
 Kan sejitlex zattankp,
 Bai kicerim aldana
 Baray tyzty maqtanup;
 Qalhorstun saypunup,
 isem tamag qusam dejt,
 Qajau baigap baibice,
 Qatqan exey saytanup,
^{moquca} ^{el} ^{saabaly}
 Qyrogyn keldi degende,
 Qroky turdu qamunup,
 Moquca kelgen ken qaxan,
 Suumu arton Quiuptur,
 taralap qunup Qyroxty,
 Qox qaxanqa salqator,
 yg Qalhorstun Qyrogyn
 ay+ baylyq abqator,
 Qyroxty tojo qegende,
 taloqayb qanay qalqator.
 ce kerseni ^{oj} ^{coloi},
 ye kyn uqtap qalqator
 uqusu tarap qojonup,
 tyzlyy kesse ojlunup
 ardsoman qaiqtyn,
 tykny oqzap qujlonup.
 Toorax talug aijoty,
 onuncu azoja qayoyanda,
 Toloqobu keldi balanun,
 On kyn otyn qaloyanda.
 Bai kicerim libzdotup.

Başlıca bozdur con, b7db,
 Kempirler qarınan Eşildib,
 Ağrıb kenu qaralar,
 Eşer qenin qumbrdb.
 Anqemeni qoxovdu,
 Cüdaj alşaj tuloyovju
 Baişice şordu bozdodu:
 Balaxetty bala bejm,
 Şanımda şurup alət bejm,
 Barışında bilgen sejitlek,
 Baişim qesir qplat bejm.

Uşul bala onsoit go,
 Şaqşılıq bürge bolduıt go,
 Smei domcu Kempinden,
 Şir şanımda keltirgen,
 Şyşy menen barışdan,
 Keltirip alıp emdetken.

Cüdaj alşaj Baişice,
 Eki kony alajdb,
 Şanımda coşup barışat deş,
 adazap eşer ^{şanımda} şalışanı.
 Şarışınar deş şaqşıdb,
 Şabıftan ^{şayı} şalış cıqbrdb
 Toşax xıymı şolozatup
 Şaj şaqşy şırdap bozdodu.

Şejitlek eşret endirep,
 Şorşqondan eşer del bürer,
 Şurup şalışın babas
 Şalsa şınu şınuş Baişicem.
 Baişicem şınu şalsa eşer,
 Şeşer şınuş kox qarın

Tilegin gabul kalso eken.
 Iqalaa kani aabrap,
 Tyloblyns caldabrap,
 Sarb ulaqtan taptozap,
 Sadaryans captozap,
 Toqur kyu toluq bolpundo,
 Tolqoosu baprap tolopundo,
 Qaganaap sar etip,
 .Calanun yuy bar etip,
~~Pro~~ on qulina qan mustap,
 Sol qulina daap mustap,
 Bala tyzty baraprap,
 Mandajib brrq qaraprap,
 Erkek bala eken der,
 Sanaam emi handa der,
 Alto erkek ye qaton,
 Syjynnyz syjynnyz,
 Qalqtan baaru syjynnyz,
 Sejitbez xanun syjynnyz,
 Bajbicen, erkek toron,
 Abjir ~~er~~ emi qabaldob,
 Qalmanatqa qoldaz der,
 Mbudaj toron kulbas der,
 Sejitbez anda kepaitat,
 Syjynnyzda der aitat,
 Bajbicen anan qaldobob,
 Bala bolro tabaldob,
 Baglamu menin qabaldob,
 Qan sejitbez syjynnyz,
 Syjynnyz mul blyds.

Or bazyus tooyundan,
 Sarpaj qungap ton berdi,
 Qan bazyus eriden,
 Qaramdu qagz at berdi,
 Syjynny, turojan seiteex,
 at bergewat bat berdi,
 Syjynny kelgen tooyanun,
 Syj kyndy galb qouetty
 Balanb barly koruono,
 tabuloyan qanb ermekke,
 Toj qambua kirizti,
 atadan tuuloyan ermekke.
 Blzik huon bek bulsun, der,
~~omyryn uxun bulsun der,~~
~~set bulsun,~~
 Basyr kiridi seiteken,
 bajliceni ~~yt~~ ajeun ystynoz;
 omyryn, uxun bulsun der,
 Bajlicesi balqaisip,
 Balason alip calqaisip,
 Ajabai terdes numuoyup,
 qazpada turat his qatan,
 efex qonin qumuhup,
 Bul balanun galbaso,
 Ajabai arbon kop holdu,
 Korojyn qyazyn balandon,
 Men koryyoz ep holdu.
 Aita qyrey kep holdu,
 Balanb alip qaluna,
 Qarap turup seiteex
 bez mesir qarog dep
 azamat holoz sonunoz;
 Balanb berip ajeunoz

Galcadan korayk zordugtu,
 Galmaqtan korayk zordugtu.
 Ajaqtan asto halovundo,
 Ajrup alcuta bala dep,
 Zordug korayk cyfgoundo,
 Zoroyup galcu bala dep,
 Sonculat sunap alturidu,
 Zordagtu sonaja folduridu.
 Sejitlek qaldy tyjynyp,
 Son conun ajtgan soxynu
 Korayly korke tyjynyp;
 Balason sejit qastozup,
 Bapestep qagz bagtozup
 Segirge ~~qagz~~ qagz kelgende,
 Sejitlek olys qaz qaldy
 Setim qalqan ~~zordagber~~
 Setilerge ar qaldy.

atasi bardaj duulabai,
 aquldan oxu adagop,
 Kimolenda bolso qarqand,
 arasnan kyndozup, / 1 1 1
 altu seti qaldar oty,
 Kedejlik keldi oxyn,
 konyx boldu zordagber;
 Kep surasa uypuryan,
 konyx boldu zordagber,
 Eldin barys kep ajtat,
 qagz ospoi zordagber,
 Sejitbextin balasb
 Zoroyup boldu depaitat.

Basap coqti ajlona,
 aman tursa hul balam,
 xox holdum dep keziroxe,
 ec kimga sordan aytpastan,
 aytgan sordan qaytpastan,
 seti bee sujdu qontexxe.
 Qatundan baaran tojowadu,
 angemeni tolturidu,
 aqul vjlop olturidu.

Tojowadap qaloxa too sojup,
 qulqadan toqson bel sojup.
~~ajabai arisa~~ toj qurup,
 alda qansa qvi sojup,
 qalqan qijus et berip,
 sonundap tojun otkordy.
 Atan qijdu zbrdaq dep,
 atavox dajbu coqqan bel,
 dooloty uxun hulsun dep,
 dugman qosu holsun dep,
 Balanun tyry bazqaca,
 Baat6zlog ataq alsun dep,
 bastazop kelgen dugmande,
 aйдap qaloxo salibun dep,
 Baat6? zbrdaq balanun,
 ortona dangop qalsun dep,
 elderi bata berizip,
 egilip baarb kelizip,
 Toj tarap bala qaitz6,
 Salamat bolsun bala dep,
 coquloyan qalop aytz6.
 Qolundan kordyx korduytu,
 Qotajdan kordyx qorduytu

Anda zordag tundaibaj,
 ilgeri basap unutulap,
 aramet qilas camdabait,
 onbez qazqa kelgende,
 ojon zordag colugtu,
 bastayadan demdenip,
 katoryn basbu tolugtu,
 uqtap qatup tyzyndu
 aqsagal caloya colugtu.

Aqsagal cal kepaitat:
 "kepaitqanda depaitat,
 zordag mundaj qatpa dejt,
 bastay sevin zatun qog,
 qozorunda qanora qatpa dejt.

bastay sevin zatun qog,
 aldana mingeu atun qog,
 orten turbai qonogyn,
 orke alsay biratte
 audan basqa dactun qog.

Bez kyn tubaj sol qyrson,
 kyndop tyndop mol qyrson,
 qajnacoyan usog col ketet,
 esldon nazg kol ketet,
 bulay izin sevin bul,
 coldordayn orto qerinde,
 qajnacoyan qara quduq bar,
 qazgajoyan suudan tunuq bar,
 quduq tan aqyep kol buloyun,
 oronay jumlatoloyon,
 koldyn sevin keli caray,
 uzul kolge baruora,
 arsan shimkhi...

Korynlyt semin koryna
Koldy baggan elsi bar,
Sokymdyn baaru uoyul,
~~to~~ tag ozul koldon suu iken,
Qulundu hoz beisi bar.
Tijiztyy qerden ottozun,
Kelgenin adam bilageen,
Qajss qerdi turustap
Qyrgouny adam bilageen,
Qajjaton ^{amba} ~~osy~~ tuqumny,
ye kynado kelet bulagga,
ilibeit tagyt turagga.

Tuumanuna xep bulozon,
Baznan qulun maqtalozan,
Kycy kelbej adam xaat,
Sen yeyn zbdag saqtalozan.

Alto aj sapar evl qyrzon,
Arbbayan mal bulot,
Altamuz asuj bulso da,
Qarbbayan mal bulot.

Qulun tijse qolunza,
Bagtand qudaj bergeni,
Doo halasun zbdagden,
Doolottyn sama kelgeni.

Qarmatbajt hoz kel adamoza,
Qajptan bytkon san ozul,
Qajbereni qulqurun
Qasijettyy mal ozul.

Boz beeden tuuman hoz qulun,
Ajtaton sooran typ foron.

Azgan Evropa basagan,
 Majda gasu gazagan.
 Goluna tyse at bolot,
 Altan berip alam dep,
 Kop adam senden zat bolot,
~~Beriztelyy at bolot,~~
 Gasijettyy at bolot,
 Xandar surap zat bolot,
 Beriztelyy at bolot,
 Bekter surap zat bolot.

Boz sorovnun ystyn,
 minsen, balam olkoj syn,
 eregizken dusmandan,
 le samandog korboj syn.
 Ditar berip zordagga,
 aqsagal tysty Galuna,
 Baqtise artog zordagton,
 Bajqayar sondyn sonuna.
 Ojronup ketse zordagton,
 Gajrat aitgan Ojyn,
 Gazonda turqan calbrog,
 Tyzyn tylos qulunya,
 Kembagal zordag malbrog.

Azor qudaj berer dep
 Alunca doolot xeler dep,
 ajran qalup tyzyn,
 Aldanun qulojan izine,
 tyzyn aitpait kisige.

Sanaa tartap sarqarap,
qaratqanqa qalbarap,
Bala qbrdaq bel baylap,
Qbbblans betke alap,
Boz qozoromu esqalap
qonop qalds Sandalq.

Di qana emes mol qyrdy,
Sanaaluu on kyn qul qyrdy.

Kyey kelip alsbrap,
esi qwurup daldbrap,
coldyn keldi cetine,
qumduun keldi betine.

Bajqarqan qbrdaq ~~kyrdy~~^{kyrdy},
qajratb keldi oxynb,
Uxundu kyn qul qyryp,
quduqtun keldi oxynb.

Kelbe quduq col bolozon,
tasap suusu kol bolozon.
ajlanasb qoral qun,
Adam qyryys taz bolozon.

Suunu koryp ~~fyjylyp~~^{fyjylyp},
quduqtu kordoj ~~fyjylyp~~^{fyjylyp},
iz degen qogtu taptunden,

Bul daryt menin bagtom dep,
suudan usip ~~fyjylyp~~^{fyjylyp},
korygly qalds ~~fyjylyp~~^{fyjylyp}.

qojulup.

15. 129

Eni qayon qara sa,
aqap qaynq tamaza,
oxynyn korgon tysy bar,
tegin quduq bul emes
bir con, qalq bir qulun,
eki malden iri bar.
Qamoyaq-samoyaq quuraidan,
Qardam tilep qudaidan.
Koloro qulup quduqa,
qatop qaldy yordaq ber,
Qulundu quda; bergin dep,
yo xyn u daa atkon son,
yo xyn tysyn adyrdan,
Quluru menen hel keldi,
Qoluna tyse quluru,
Qalbasman des qadyrdan,
Qutularmen qaypunda,
tulup qatqan qabyrdan.
Andep qatqan kezinde,
ar tyrtlyy soz esinde,
suusap kelgen boz hel
Koxynco saldy kolynd,
adam okdap turojusuz,
ajlassoz usq colynd.
Suum icip baloyon son,
osoyan ici qamoyan son,
qoyuldy avz hel qyrbuan,
Boz qoroyorum atyrbuan

Arab hulozun sbrdaq bek,
 apul-tapul Eygyzyp,
 ac arstandaj; ~~Eygyzyp~~^{tyjylyp},
 Basyp galdy gulundu,
 arstandoys bilinip.

Noqto salyp tondyrys
 sulap shypap kondyrys.

Tilenti qudaj berdidis,
 tilegen isim keldi dep,
 Eygon salyp bastua,
 gulundu alyp gaspua,

syjynyp Eygon kerinde,
 Boz hel munun etinde.
 Egozlyp galvan boz hel,
 Kordan qajyp holuptur,
 nebaq ketip qalytoz,
 alda qandaj vorug dep,
 aqap ajran qalytoz.

Boz gulundan setelep,
 Bagtuna gulun keldides,
 Baem basyp entelles,
 On kyn ~~basyp~~ basgan guluna,
 alto kyudo kelip tir.

Gajra basyp tenzelip,
 ac kimga sbron aypastau,
 Agsagal aytgan kebinen,
 Dindaltoz seginen.

At qalib minem dep aitor,
 aman balso gulundu,
 an gemelyy kep aitor,
 Bazardan satop aldum dep,
 maqsatqa qetip qaldum dep
 Ardaqta barup ostryyp,
~~sem berip barup koudyryp,~~
 (arpa berip)

Asul qabuu qartozup,
 Axem menen baqtozup
 Mojnuna tumar taqtozup,
 Bulqalsuz munu baqtozup,
 Ykynyn Qynyn taqtozup,
 Urmatuu sunu baqtozup,
 Szadory szadag esinde,
 Astij balozon kerinde,
 Proz qorovo qulov tijzeude
 araandan magto Qygyzdy,
 Asul sejit begimdin,
 Balaso qagto kuldu dep,
 Qynyn ordun qorutpoj,
 olutunq qoudu dep,
 szadagtau xony quz kuldu,
 mingen ato box kuldu,
 at qetelep qyj sojup,
 Adandan baarb dus kuldu.
 Akerde balan szadagqa,
 ten keler pende soq kuldu.

Aidap esqan qalmaqt6,
 atpaj aidajt qurtuwan,
 Qalmaqtan kelgen sandard6,
 Insiyandan aйдad6,
 Qoztaas uulu Qaldand6,
 Kyigon otun oeyrdy,
 Maldan-sandan keevrip,
 Qaldan fentek forsony,
 Qyzpuda elden koeyrdy.
 Aralbai dogen eigitti,
 Qorquttu elge turjurbaj,
 Et zbrdaqton syrynan
 tik qarap sordy aytalbai,
 Sepatman qorqondan,
 zbrdaqqa qarait mun, bilaj.
 asrap baroqan tuwqandan,
 aqlduu aqaan buudandan,
 cildede koety esraprap,
 Baat6? zbrdaq qunqandan.

Xan zbrdaqton qajrat6,
 Qalmaqtan kolyn qajlad6,
 Qaroya qaman qaqzatar,
 Qalqpuan syzyr aйдad6.

Angemesi mena uyl,
 asel qycaq uruyn,
 aq galpaq zbrdopz qalumu,
 Ayypuda ayt swrap,
 Aa-toodo tuwumu.

seti jaar aneijan,
 qergesi menen qarataqan,
 qarabajm degen qau bolso,
 qarzulug quloqan ei bolso,
 qaltobaj ~~qajlap~~ bataru qarataqan.
 adkeldag menen qurt surap,
 qalqton koryn qajlapan.
 wuzam degen qau bolso,
 wada soqo baj lawan.
 swaqt adk munajem,
 qaqz qaman debesten,
 adkolt bolup qudajon,
~~aqson adam qelgen.~~
 adam aqson alban.
 Anqjandan ketinen,
 saqndap belge kelgende,
 tuman menen burqanaq,
 qer korynboj cernald,
 qarqazatu qalmagtan,
 Abdan izi bzbado.
 Adazup ketti kor-arttan,
 Arbas baldu toz darttan.
 con atajdon basman,
 cuburup kirdi taralbaj,
 batuu samal boroonoq,
 qajratte qaqz qplalbaj,
 saqon daban usul dep,
 con atajdon tuzu dep,
 koc cuburup kelgende,
 kocky qyrdy qurqurap,
 kocky menen aralaz,
 kop lo

Eni too gabuzep,
Kooxy laste ~~galma~~ ^{galdanda,}
Gapcogajduu aldauda,
Ganca ~~galma~~ ^{galma} ~~tarladu.~~

Qarmaqan aqal uzaldep,
Qalmaqtar kordy armandu,
Qaldama baatu? Olgon bel,
ozol kyndon uzul kyn,
Qaldama bulup atald.

Aralbaj menen saltasar,
Kok artqa saldoketoryn,
Tobun burxaj qozqobxon,
toqtotup alup oxdoryn,
Aralbaj ~~#~~ merxa baatordan,
Qozul qoor degen ato tar,
aqul teren, ajbandan,
adamdan artog aqgan mal.
Mergendigi belgilyy

bettes kendi sulatqan.
Muzmandu qarys qizatap,
Qezgendigi ~~ar~~ belgilyy.
Cojum muztum ~~balbandan,~~
Balbandan ^{arbandan,} belgilyy.
Kym-qam qulup muzmandu
aloyandus belgilyy.
Qozul qoor luwandan,
Oozunan kobuk cubaltap,
Belin asto Kok-artton,
aldaj tyzty qordan b.p.
tyzyp kelgen qerine,
axamat baatu aralbaj.

tybay menen arcans,
Guluy ~~aldy~~ garyap,
son, otu moqtap er qaryap,
yzy kelgen baldardab,
tamaq berip toj quzup
albyzpa - kempir caldardab,
aman abas qalbytob?

Bul sonda qog cataryp,
aralbai moza ot qaryap
El qalbytgan ozol qer
Aralbai holdu ataryp.

Oxy qroybz uruoyu,
Toquz - toroo boluptur
baatordan oskon turuoyu.

Aralbai, zordaq korigip
ubadaya sorga berilip,
dolety bagga baatorlar,
^{ayttu} ~~antayto~~ suunu zimirip.

Xan holdu baator zordaryp,
Xan qptarluy kuldayp,
Aytqanun iztep bytyrot,
Aralbai moza objaryp.

Tolug beken erdigi,
Toqtomul aytgan sondaryp,
zordaq bek tin keli bar,
Sepaten aitar ebi bar,
Qroybz, qypaq qalqtar
Qiboyku aitar qerilar.

oz, ansijan, marojalan,
ortosu qoqon, namangan,
ortosu qoqent con, faxken
surap turdu zb2dag xan,
yaylgonay quraltap,
ketilgendi quraltap,
qurap turdu zb2dag xan,
seti zaar Farojana,
serdep turdu zb2dag xan,
sergesinde qbrwzab,
eldes turdu zb2dag xan,
eki qajuz bir tingin,
tilip turdu zb2dag xan,
Ansijan menen arqan,
Baz qvsturup baarason,
bilip turdu zb2dag xan,
Acuusu kelgen adamqa,
Ausq sb2on alds2bai,
Kylis turdu zb2dag xan.
seti zaar elderdin,
sergesi menen qarattom,
ser sinip alopan galmagt,
qbrwz - ~~qajuz~~ turdu zb2dag xan.
bsaq-xol menen Abasq,
qoqoz menen naranda,
Galmaq basto des uoqam,
Xan qozojdum ordosu,
Abasqda des uoqam,
Aqdan degen bir galmaq,
cyjdo turat des uoqam.
Gaxaq menen qbrwzabzma

Bylyk salat des uoyam,
 Qaxaq tarden xau tooke,
 Alman beret des uoyam,
 Almandu arts tygubisi,
 Qauda kizi zbraprap,
 Alomnu beret des uoyam.
 Qon taas degen bir qplinq,
 Koldy surajt des uoyam,
 Qoztuu kynny kulovondo,
 Qara qoztaq qaz kemini,
 Qerdes turat des uoyam.
 Qozozda qudaj qozqapto,
 Ajaluu qeri qalbatto,
 Adiden azep kul qalmaq,
 Aq qalpaq qozoz eline,
 Cenendy qabto salbatto.
 Atom zbrdaqlex holso,
 Ajtqanuu qurtqa ep holso,
 Luoyanuu kersso qozduqta,
 Zbrdaqlex atom qurusuu,
 Umeuqbaj luoya qou holsony.
 Bul qabardis uqganda,
 Muunuu ketti zaldrap,
 Le ajlandis tabalbai,
 Esinden tauduu alsrap.
 Seti suuru aralap,
 Qerine qalmaq toluptur,
 Qerdin baaru aralap,
 Qer qutqau qalmaq qonuptur.
 Axamat uler bel bailap,
 Attanar kerek boluptur,
 Ala toonu aralap,
 Ant uoyau qalmaq toluptur.

Aq qalpaq qorqoz elinin,
axab o'qibni haluptur.

Celoyudb moqtap salbasam
~~Abrozi, Gaxaq baldari,~~
~~eldari Eli tuziqun Abrozi, Gaxaq,~~
Qalqumdan qabar albasam,

Kelgen qalmaq serime,
Keltirip ordo salbasam,
Qer qajnaoran qul alba,
Elin corvo menen barbasam,
Tololon du qalmaqta,Toluna Ajdap salbasam,

Oju menen serttenip,
Baat6? zbrdaq koelastap
Qonop qaldb turbastan.

erdi tandap kye alba,
Qabr amon dep bir bastan,
Ustadan tandap mindi aldb,

Urundan ~~tanda~~ glozap birdi aldb,
Kesipten tandap mindi aldb
Keltir glozap birdi aldb,

Kox-Artto ayp zar teldap,
Xamat baat6? Kijgeni,
Aq baadana qargaldap,

Ataqtuu zbrdaq qal bastap,
Astona tyzty salqaldap,
artunday6 toloron qul,

tabaz6 aborat dabortap,
zbr swarajan adamqa,
zbrttan ojan zbrdaq xan,

zbrnaitpajt abrozi zap!

Kelip qondu xan zbrdaq,
Colog qajin, catana,
Zaltan, qalmaq torosyn,
Bara qonu qazbua.

Sangir qaluu zbrdaq xan,
Anzmannya qabar berbesten,

zbrun aytaj ee kinge,
atan - enen, debesten.

~~qala~~ ^{qilap} turoran. izine
Kelezamat kirizti.

Bir qalda izim lyfot dep,
Qarxnam arson bolot dep,

qan ajabai ustalar,
Qbzmatanz do kycol dep.

Xan zbrdaq izin ~~lyfot dep~~
Kyllaqpu qalon urdurdu,

~~sonun qajundap~~ sonun cep qaldob,

Kyn esojuz qagga qaratar,

Dar bazaron bek ~~qaldob~~ saldb.

Xan zbrdaqta zordug qog,

Qalqpu soxy lp boldu,

Qazunda qalmaq zaltanz,

alb qajbu ajtalb.

Qorqup ketip zbrdaqtan,

Qacap ketip qalytor,

Atbazonb qerdegem

Anursumya barlyto?

zbrdaq bek degen ~~z~~ kelip,

Colog qajon getimel,

Qblorau izi ~~oz~~ kelip.

Sonun ordo balds dep,
 Gaudon baarualds dep,
~~te~~ Erdingplyan izine,
 Agalam ajrau qalds dep,
 Onoj-oltan, kizi emes
 Unduruen san emes,
 Qaars qatum ony sax,
 Qaptalai gojen sel emes,
 Anun qaarsu korgondo,
 Qacpai gojen men emes;
 Comundaj gaudan tynylep,
 Condap qaetun turalbai,
 Esim qoyup endirep,
 Le afflamds libalbai
 On seti toroo bazeeso,
 Ojlouloj uqtap qatessun.
 Esog-koldo qontaaq,
 Qabar aitzun auuna,
 Qara toroo baaruna,
 Qamanyan duzman soo gojbojt,
 Qatolsaq bardi soo gojbojt.
 Alogae nurun qoyotup,
 Qaldamanu qjzattb,
 Qaroyazalun qbrdaq bek,
 Qauca ~~da~~ lands bejlattb.
 Soloondo rdu sojlotta,
 Ordosun Saluy qanundan,
 Soolt moq holdu ojrottu,
 Kylbagu qalan cep qalds,
 Kyn ~~o~~ qozza qaratap,
 Darboxusu bek qalds.

~~26~~ 14

Agoran cojun noo qulds,
Kylbanyan bijik too qulds,
Qalmaqtan yeyu tajardap,
Xau zbzdag degeu qoo qulds.

~~So~~ Soloondor mening qanbunda,
Zaltan toros qazbunda,
Qutulup keldim zbzdagtan,
Qaturup kopkon bizaqtan.

men qushlap qatqanda
Kelleli qabar lul qagtan,
Xau zbzdag aman turqanda,
So qoiboit sein bazyda,
Qizatat sein xan bnyda,
Albaj qoiboit tarqyda,
~~aman qoiboit~~ qanbnda.

cepej qoiboit
Dep aytap zaltan toqtodu,
Ebjulqan eldin ikinde,
Amorsan bektin aldunda,
Aytap kelgen zaltanqa,
Zoxy aytap bala qoqboldu,
Qatuu coxup Amorsan,

qyrozy coxup qozqoldu;
Qaterqa qatan qandozup,
Altyudan pecet lastozup,
Onqeti toros bazy b sb,
Qon taqab kondaq qiberdi;
Qabaran unup Amorsan
qanman bny tyzyldy.

Er zordag~~ta~~ij baatordan,
Elge dajon epabar,
Qajrat qabat taz syrok,
Qalmagga salap kop dumok.

Qacpai suuro saralt,
Qaardanop xan zordag,
Qalmagto qenzip olar,
Altaja barap qajlandep

Ajdap solop salar
Urmats asiq zordagtan,
Uzul ~~el~~ iz ell talat.

Bir eul zordag xytyndy,
Ordosun salap kyttyndy,
Kylbarpu bijik too qoldo,

Ajlanaq terendep,
Arqau boju qoo qoldo.

Arqatun baars qarapay,
Dopzop suumu too qoldo.

Qetix tigin hilginip,
Qerge pajda tiggindi,

Qer Alduna kowduyyp,
Uwo menen suu qyzytydy.

Qelgi bijik too boldu,
Qer aldunau aypzop,
Arqop terenz qoo boldu.

Qambur esop qarmazat,
Qastazars zordagtan,

Qara qalmag suu boldu.
Zordagtan davyz kebi bar,
Qaltorbaj aitar eli bor,

Boz qorogonun say

Qanattem qurtaj boz qorqo,
qastarlap aytan qeri bar.
Atasi toonim toburcaq,
Quesi celdyn mux burcaq,
Qara bajib qaxanat,
Qalbi opko qer qanat.
Qaraja aytgan qorqido,
Qanats bar qorqido,
Zarapattem buudandon,
Zam kyjot eki koqyndo,
Tulqu boju kelizken,
Maral zbijrag kon sooru,
Bar mycibyn qaratar,
Suncalar kelip koqykon,
Bujursum dep elbine
Buudanga bataberizkeni,
Azemayy tulpar buudando,
Ardaqtatap bagtobozan,
Abajb meken yotyqym,
Qyngaptan qasap qaptobozan.
Kox tijet dep buudanga,
Ykuyun quyun tagtobozan,
Shoraqtan aqor zbatqan,
Suncelarga sandatqan.
~~Aqor qandaj bolar dep,~~
~~Angemetin bataban.~~
naq kyzytun qem belip,
Boz qorqorom qoropatqan,
Kelbeti sonum tulparde,
Proz baldarga bataban.
Orkoey hijik keeri pas,
Oodo ~~salta~~ carcahas,
q capsa

Arqas bixik xeri pas,
 Adbura capsa carabas,
 Taiqb qal kelgen qarbas,
 Mandaj eblqb farablas,
 qaralsa da kobeiyp,
 Balq icine tarabas.

Foto eilik qonjondaj,
 qar eiligi qaggandaj,
 Qaxana + buudan boz qorop,
 qymy taiqb maqmaldej,
 qoropolotup ketkeni

con baigege capqandaj,
 Qasijetin oilonu,
 Qadbrlap adam bagqandaj.

Qulayb tip-tik qujqandaj,
 Qujundan bytyp fuuloqandaj,
 altb kyn minse ajabaj,
 Stxtana tartap qudbiap,
 carcaoyanb hilinbej,
 anbaq bygyn suwoqandaj.

Altb aj ~~minse~~ sapan soleqyso,

arbbayan boz qorop
 altb unuz asuj halowuco
 qarbbayan boz qorop,

Qazqa tisi qaggandaj,
 Qozul tili bylesodej,
 qorop salop ketkende,

qoroyu bazqa syzodej,
 kynnyz quyrug som tijaq,
 aq qula qalqyx kulubso,
 Abanda halboit bul sojqaq

Aytseu beudan hozcorojo,
 Buudandoyon mandan bil,
 anboj qujun zamaldan,
 Tuuloyandoyon mandan bil
 ebelep ketse qel qespeit,
 ebeden atqan oq qetbejt,
 Qutajdaoy gazgardo,
 arslan qbrdag bazgardo,
 Ujowur degen qalgatar
 ajbatuan qaxoyandob.
 Lopun suusun bojlodu,
 alto zaardo qojlodu,
 erikkende er qbrdag
 hoz qoroyosun saldowp,
 Ryn batar ojnodu.
 Erte cwoyp ordodon,
 Qumarob qawp qoroyodon,
 Ken, gazgarga barucen,
 Surayon qelob lytyzyp,
 Besimde cwoyp gazgardan,
 Qajrbob yjo barucen,
 erikkende bir kexek,
 Erte cwoyp. Yiyuon,
 Angijawya barucen.
 Xau qbrdag kelip qalob dep,
 Qalqbuu qabar salucen.
 Oxlek, qbrtoz, Tacikti,
 Oj qawua alucen.
 Ar zajmanun lytyzyp,
 Keeki salqun besimde,
 hoz qoroyonun minyey,
 Ryn batar maal holoruodo,
 hoz qoroyosun qarob tap,

coloz gajen, ordozo,
 Gaita kelip tyzyey.
 Gon boj ~~tyzy~~ bygyn kelgin dep,
 attanarda gatsub,
 arup menen kepajtat,
 sauyup ketembajum dep,
 Dangyn surtqa dajauder,
 Bygyn kelgin dep ajtat
 Gatananbu corurjun,
 Xau zbrag ony qagtozjan,
 terdirip kelex eigitin,
 Abraq qaxab salby qobnatqa,
 aq paxtawra qatqobtozjan,
 ayma suug holat dep,
 Abraq qara goj sojdurup,
 sojbalcazjan cagtozjan,
 zbiragtan cueng majna,
 keltirip kyzye bastozjan.
 qatqams kelex aqpaqta,
 ixkeni beenin qomsab,
 onolbozjan gatanolan,
 uzundai doolat ~~qatqobtozjan~~
^{kanitab.}
 coqqanantap esz alba,
 Xau zbrdag aumen qardozji
 Ajazpuda ajtulat
 Gatanuda qalyan qastozji.
 zbrdaglex nuun vijlaboj,
 Xaudaga bolozjan mastozji.
 ony baatob ony xan,
 Dooler saalat

Doolatyno bolozjan tam

ajaza ajtar adam soq,
onyay ~~talqat~~ zattog abdan toq,
patunya bazu byletken,
qan szodag ozy gaudaj hoz.

— Kyuasarayn lirinde, szodagdek tamazalazup
tozga crop otursa, — erke oskou qatanu
tajrandap sauua kelip aitat:

— Begim bygyn tamazaga crop, oz kocoso
Boz sorovonu saldrup ojnymun dedi,
Maqul-dep, Boz sorovonu toqur, erke
qatanda, atqa mingirip, qoluna games
hcrip elln kocoga qyjo berdi.

Erke qatan hoz sorovonu zarobratap,
sodd-tomon ~~szozovusun saldrup~~ szozovusun saldrup
~~szup qalyan hoz sorovuna~~
szup qalyan hoz sorovogo sau qetpeit
sau tursun atqa ~~szozovusun~~ sau qetpeit.
— ozondo xau szodag bajlicesine
qzamat qylap artgau.
Qizul toomun enilcek,
Qizul toru kelincek,

Qara toomun enilcek,
Qara toru kelincek.
Qappalun saraj darbaza,
Qays gaudan ordotu;
Kocodo salqan hoz sorovo,
Qays gaudan sorovusu.

Erki menen ostyigon,
 Erkeletken xajbb,
 Bileselyy jbrdagga,
 Bilinip qalds ajbb.

Qatannu erke sagtannu,
 qar salup qalga magtannu,
 xau jbrdagttu ajbb.

— Dep, qapa holup, qatannuau sung sonda
 uqganduyuna, jbrdag qapa holup abdan
 qaiybat.

Jbrdagbextin ajalunnu anzenesi

Jbrdagbextin xandug doorunda qbrpbdaroga
 abdan qarst bulozon, qalmagtardau xamb
 cavajaj-degen holup tur. Jbrdagbextin
 qenzile turqan, qazbrum ^{soqustug} jbrdan bilyy yeyn, +1
 Qalmagttu xamb cavajaj, jbrdagbextin
 Erke qatannuau konylyn qagbudatap sz-ar
 mamileni kyesty yeyn; sorgo ceelen, oxy agy
 bir eptyy kizini, jbrdagbextin qatannuau
 atajen kizi qiberip evop aldrap turuco
 eren. cavajdan qibergen adamb jbrdagbextin
 qatannuau kelip, cavajdan barluq cavannuau
 magtap, annu erdigin qatannuau aitap,
 bytyzgs ^{qalga} kordsotot dary bir tyud an,
 uulap covup oq atop qajso, ~~er~~
 arqar, qulqannu etine bir qoroo ajel
 byt tojot inis.

menen, alden btoqa adamb cilenni

— Bul sordorday uqqandan kijin, firdaqber
erke qatub, caqajdan qjal qozuqun koq
aldun ellestep, azbq bolup, usqasi asq,
* caqajda arxap qala beret.

— firdaqber tin erke qatub, ebin
^{qalmaqtaun xaub,}
taap caqajqa fignyn araketin qplat.

— Qatundan aytberan sordorday
oj bixirin caqaj uqqandan kijin onyup,
deue bojum qpxopletup, firdaqber tin
erke qatundan alus, firdaqber ke
dusmandog qplumun araket qpla
~~kizi qiberet.~~ Qyrd beret.

— Kyndorday birinde qalmaqtaun
xaub caqaj, firdaqber tin qatundan
con sbron qatundan uqur kelg
al qatunda men albas qyjbojum,
firdaqber tin qanun ipej qyjbojum,
- dep aytb caqaj, ^{des} qatunoga
^{aracs} bin adam qiberdt.

— vjundo aracuna kelgen qalmaqtaun
qatunoga aytqan angemesi:

- Dyinoda erke sendej qatun bollojt,
seri sejlup bagbata Lau firdaq onlojt.
Men, seri ~~seri~~ sanap, qolundu qarat
azbq bolup arxap qaldon, ajal bolson,
da aqplon bar, aytqan sorge sar
adam licensiz, aldon biza adam ciber

Xan zbrdagt qutkende qenenin,
azag halozon seni qantip alamban,
uzunun aqpl ajlastan aytap eri berge
— degen canajolan qatan oqur byt
Canajola qurp aytqant:

Syigonyu sen canaj toro,
Beker qatpaj jgqandap
Qpimaldat qandam koro,
Xan zbrdag ony abdan ajar,
aqplu, qaragtarap
aqpl menen mal mylxy,
toptooroundoi baarb dajar.

amalyza amal saltan,
~~mitaandam~~ axoqzap qonulbasan,
~~atualdantap~~ atazgan aqum qetpejt,
kyroz ~~da~~ ^{mlen} kyeyt, kelbejt,
~~qonul aluunum qatp uzumda:~~

— dejt.

^{qenesiner} zbrdaglenti ~~toqta~~ toqta halozon, dejt
Ere qatan: qaloz qana, suu arqplu
qenygg bolot, autkeni qerdin aldan
qatp noo arqplu suu qyzytqy,
oturup ordonun ikinen coqarogon.

— Bul noonu qer arqplu alap ketgenin
digin ee bir adam hil bejt, qonul
korgon darp lues.

roomu & salqan ustalar, şirdagler qana
 ayaldan qalqa men qana bilemin,
 bulardan baxqa ee qandaj qan bilkejt
 — şirdagleri qerip aluu yepu, colog

qajandan suusun, saman menen bogop,
 suunu ayxabaj taztasana, qarapana
~~saman~~ kuvur saman topolat,
 suu aqraj qalqan suz xan şirdag

qopolat; dep barlıq buloqu şirdag
 bektin qazruun şirdarunu baaru
 caojidan kelgen adamga ^{qoyot} ~~qoyot~~

— Caojıqa, ~~q~~ şirdag bektin erke
 qatunbuan uqan keptin baaru
 topoj - Caojaj aıtıs bardı.

— Caojaj kepti uqandan kijin,
 aldan qubany, ici usup, soqy qızıp,
 aqmaq erke qatunde aqmaq qolat ekem
 — dep qubany qaldı.

— Qoj emi:

şolovon don tandap bez qyzdy alalı,
 qabar bilgilaj; xan şirdagto tezerextep
 qalalı, arıup qalqan erkeni, amal
 menen alalı, — dep qalmaqta caojaj
 xanuz aşpazıp azımlarında aşp

qatop, suunun basuna kelip qatop qaldı
mandan arson alo^{db}, ayabai suuna Saldı
bir kyn icinde noyo samau toyoq suu
ayaj qaldı.

şirdaqlex taraptaqlar ye kynı suu icin
cdaşto, andau son suusap, coldop,
suudan qurudu, ^(ordoyun) ay lanason qalmaqtar
obrmay, o jloboj qatop outoown oozu
qaldı, qas hulap qatub şirdaqto qojıqı
şaldı, qorvoun qamay, qalmaqtar
tegerex şepşaldı. şirdaqton adandars

curqurap, qalun hulqalap, qanb quroqap
olox aloya qaloqanda, xan şirdaq
qalmaqtaroja qarap, boz ydım, ~~dedi~~.
- dep elci coyardı. xan şirdaqto
qaratıp başqa tozgo şaldı.

Kel aldema, o bozger dozorom, ~~şirdaq~~
qatato şetik qozorom, dedi dag
xan şirdaqton aibub erke aymaqto
almaqmn, erkegl. bergen ubadam
bar ele, - dep şirubıdb qalmaqtan

xan ← Qatanu tartıp aluu qpluburda
kelbejt, şirdaqlex baato? oxı olboj
turup, qatunı bingl berbejt.
şirdaqlexke batana kirip aluz kerex,
yimen besten bozon qara cabuz kerex, d

adaqlenti oltyrys, aqmaq ataman alatu,
korlozou bza menen qoq qalun tazt aibu,
Batandun uadass ber, gaudai aitsaq konot,
bizdun sorylyz ep, zbrdag qatan qaldu
bulup olot. Emi el ozyndyry, qer
ozyndyry, uada qalun, uuzup taudag,
-dep qai gap:

~~Qatunqa qabar salmaq bolup,~~
~~Qabaran auztas almaq bolup,~~
~~Qanqard ^{qalqondoi qalun} qurcutup,~~
Xan zbrdagtu syrozynd malmaq bolup,
Qalmaqtu Xanub abdan kysondy,
daop, en keijeu evodun esibiriz
Cugqanb qarabait, aykon, yly qatunap,
zbrdagben mundan ars biddin gaudun-
buxoya baz ijsin, -dep oltyzlioi
qitirbei, zbrdagto bu qojuy kek
beret. Caoyai giktin qul, degen
qigitin, ~~qigitin~~ zbrdagbektin
qatunona ^{daquma} ~~zbrdun~~ qiberip, qabar
aldurup turat. Bir kynuy evorvun
saldurup • sejidike cropu, ojnorojudo
Meni kordoi qacub kele bersin
dep aittorat.

kyuy qatan corovuu seildikke minip saldyr
 rup, salt gojup, lüz corovuu arqbratop
 t basydaurb ~~qatun~~ Amursanğa qatun
 uydun setip bardı. Kan şbrdaqto tastaş,
 corovuu sabaqan uydun keldim, - dep maqtandı.
 Amursuu şbrdaqbektin erke qatunuu, tex ell
 caqajıdı korıoj qoloro salıp uzattı.
 şbrdaqbektin erke ^{qalmaqtañ kanı} qatunı caqajığa barıyandı
 kijin, caqaj qatundun alb qajın uqajın, dep
 uraq sorıyo kiristi.

- Qana ajet? şbrdaqlek saqı emne qabırlyq
~~ş~~ korıoj, ^{kan şbrdaqto tastaş maqra kelip} ~~dep caqajı şıradı.~~
 ajın boldun, ottonıyş qıyıp olıqıyın
 qıjal boldun. Qana hırbaqtan ~~ş~~ şbrdaq
 menen qoloron arıyandı ajetp berı, - dep
 caqajı şırıp qaldı.

- anda qatun:

Xau şbrdaqtan qatun qalıb korıqıyın
 qoq. meni qaqşlap baqtı, paxtanı
 aldyrap kelip, qbrıq kelinge sabatıp,
 etine otıp ketet, - dep qbrıq qbrıya, keber
 cigitin terdirip, qaqşlap qasaqıandan
 kijin, paxtanı ystıyın qatunı.

■ Tyudo qatıp, ertesi estirip qaldı, - dep
~~qbrıq qbrıya~~ paxtan tastaş, qana qanı
 paxta qatıbrıyın ell.

xkynny qbrz qara qyjdu sojdurup,
 soj bllcaoyudaoy cucusyua paloo bastozap
 beryyey ell. zeker, zerbot qama qpusoye
 oqzoyon suusun, aeqpl astan qpmatec
 qbz-keluder biri qyjup, biri sumup,
 qazbuda qparap turuucu ell.

Hyndyz ar dajem uqtaram mejli yido,
 suzag qyane, ozdodo holbum, kan
 zbrdaqten fixesime, basbudo qyjup uqtacu
 elem. Ajbuden uqyudu aram holot, - dep
 men oqzoyon ~~co~~ ~~qyj~~ ~~kyty~~ bily etpej
 kyty oturucu ell. Menim singe arap
 kelgenim, qabarubado qatcu uqtum.

cayajdu arstandooye azdy, bir
 tyudo qalvorsoda let alsa, tartauy
 oq atat, - dep uqtum. Meni oqzoyon
 drap keldim, - dedi.

Emi sen, meni bagqan zbrdaqlex
 artog qyly bagqan, antkeni zbrdaq
 bextin bagqan uqtum.

zbrdaqlex paxta tozoso, sen
 ciber hula tozso. zbrdaq qbrz qar
 qoj sojdurup, cucusyua paloo
 bastozap berse, sen ar kynny qbrz
 arqar atop, tilin berip bagqan,
 zbrdaqlex suusunyua qpmatz
 berse, sen qytaj dant arapen berse
 - dedi!

Caqaj can qapa bolup, qatun acunla
 qajran xan zordaghu qadoblu qatun
 tylyno qetken eken. Qerdin ayryndo seud
 aqmaq bolobu? Seni adam degen onolu.
 Qajlag qagz bapajbu, lmi eselin
 qagz tabajbu, quturoqan cimin
 qavajbu. Meuin qpla turopan izterim,
 Erkekterge ylgz bolsun, torolorgo
 folgo bolsun, lekterge belgi bulguzda
 lul zermendenin dang b dalaqqa qalsin
 ataob aq b xamanda, qurtuna aitalaq
 qalsin, - dep caqaj darwo qatunqa
 qara kementajds kijniet, letin
 fildirip, erdigin bildirip,
 cubatap qozq udu saap turun yeyu,
 qoluna berdi, bat saapju, - dep
 qazunda qarap kyatoy turdu.
 Qatun udu saapjandun ~~lyt~~ lbin
 bilbej, qojco arqasnan barap turup,
 boozun uduun teregine tolturup,
 ujetke teep tyty tozlyp,
 lytkou boju qara terge eduylyp,
 Zajmanb ketip, olor alqa qetip,
~~qozq qyny~~ udu saaj albai oturdu.
 alszap kony hoz ala bolup,
 leti bayb qan aralaz ter bolup

kesiri ewitqa dan halup ~~ajlat~~ ^{zordaglextin} erke
ajal, gal magt on cagaj qanuna keli,
Kyn halup ~~ewitqa~~ galat.

ofol uerda hoz qorowun, zixirt qul
minip, ~~qatunqa koxotyq. Dodo, bldo~~
~~qorowotap tubalawduda, hobot.~~

Boz qorowun zixirt qulqa minzixip,
Bereu qulq hexendigin bil dirip,
Boz qorowun dodo-tomon baldozap,
Korgon adam hoz qorowon tan galap,
Aturqanqa bajqaz qorowon tag baldob.

qaboz kop galap, qamandozte qa
Qajran qorowon manaxej, ~~qorowon~~ elsi
xau zordagly, korynhoit eumel qanaxej,
-dep zixirt qul maxagtadb.

— anday qatun aitat:

biridin, biridin, bexterdin, taarub bayson,
qorowosun, -dep qatun biylep aitat.

— anda anurban aitat:

— Bul solaytaryan ~~alap~~ ^{alap} tan,
sizdegenin qaracs, erin ony qul
qulap, emi bir degenin qaracs.

Qajran zordagtan korgon qorowonun
qudum, qara letten gazqajly emi
suudum. Bul qatunab, eltyz ^{onyn,}

-dep elderdi corultup alqy,
el korys mundau yegy alson, -dep

Bul beti qara qay qaramu, eki
 eki arqandau neun bajlap,
 neun toonyu moymuna bait
 eki toony eki tarapqa a,
~~to~~ Kijin, Catunau boldyys, ~~qatunau~~
~~qaldy.~~ Xau qordagten qatunau
 oxynyn koryn day qaryp olgou ene

Bul bet baqtau eti da qalbo
 -dep etin itke syrop, tazavoyan e

"Birdiki mingge, mizdiki tynsugy

-des qozopz eli ozondov kijin, usit
~~blat~~ blagapto aytay qaloyan ene

"qatundy erkesanayam xau qordag
 sendeu kexesin, yjyud balalum qulau
 baqtoroyan, -tooke xau sende
 kexesin, -degen maqal uzul kyndy
 uzul kyngy cejin aytalas qalby

Ai telen bereu caqaj xau,
 aldında turqan neeu qom,
 qatundy qailap eltyrys,
 qanbu qalbo? keltirip,
 Baiqas kordym qortunau,
 qyroggy majlum qureunan,
 atky? exen qordagbek,
 qalpb lewut qurtunau.

qarogzalum lul qatun,
 qazobay minip qaqandis?
 atunau qordag

Atau alus barayan, - des,
 Oz galuna salayan, - des,
 Qatanun ~~yau~~ ajruy eltyrys,
 Qailas saldun beltaqto,
 ne des alus qyrdy euen,
 kesepetty gapord.
 Boz qoroyom qoztoqur,
 Eki ~~qord~~ doroy qibendi,
 Qatun lexer qoz qalyan,
 Baato qorday hul erdi.
 Enoolyz eldin xamb, - des,
 Elen qyrsyn qamb, - des,
 Qatandaj duzman qoz belot,
 Esindi qyler xan qordaq,
 Duzmanunda taamb, ~~des~~,
 Eki doroy qonady,
 Boz qoroyom qoztoqur,
 Soztuan caoyai qordagten,
 Koonny syyq dastagur,
 A xan caoyaiden alduan,
 Qapqalum qazqan qaarunan,
 Kele qatat doroyolo,
 Or qordagten qazqna,
~~Doroyolo qeldi qordagga,~~
~~qamanday seles qirayga.~~
~~Al anqoca balbod,~~
~~qoro~~
 Al anqoca livboduy,
 Koro saldub doroyom,
 Boz qoroyom qoztoqur,
 Qambna cuqul qoztoqur.

Boz qorovnu korgondos,
 Qablan shodag shiyuyi,
 Qamandogte byt kecip
 Ordunau turdu tyilyy.
 Dorovlo? keldi shodagga,
 Qandog shiles shiragga,
 Salau aitto galmaqta,
 Xoma = Xoma - Xonon, - dep,
 Batunonda et caqaj,
 Qaxaa qalib oltyrdy.
 Ubal barbb quov, - dep,
 Boz qorov tyidi qulov, - dep,
 Xan caqaj duxum shuaptoz,
 Cenendy qimat qulbarto,
 Boz qorovnu bajlato,
 Shodaglex ~~aldy~~ ~~shiyuyi~~ ~~qoluna~~,
 Shilap qaqyb qondurup,
 Dorovnu saldy qoluna.
 Caqaj menen shodagton,
 Shiqpu buldu arast.
 Erte coqur ordodon,
 Qazqarqa barat saldovup,
 Caqaj menen kenezip,
 Korgondyu koryu qandovup,
 Caqaj menen kenezip,
 Buloz iztin baarvson,
 Lytyrot & Xandar kenezip.

Keler izti vilonup,
 adamoja soxyn salbadu,
 ajaldan cocup qalqan xan,
 ardanup qatou albadu.
 Koony kelse fozdaqlek,
 boz qorqonu salabzap,
 moqumuja qumar qandozap,
 korart azap, taz lasap,
 kynyn barat oygungo,
 surayku surap bytyryp,
 duzmanoja soxyn aldobaj,
 qoo - qarayku kytyryp,
 keinde qajtat ordozop,
 zaragtap qorop saldobap,
 qubauat oxy qorqozop,
 bir qaldan soxu kulozokeo,
 fozdaqlek qatou alqan qoq,
 almaq turxun qatandau
 qambna qaqbu barqan qoq.
 Bir qul tamar bytyryz,
 qatou albaj qojozonu,
 vjat boloz, - dep vjlop
 xan canoj numu vjvodu.
 Anqijanda atiplek,
 bardog qurtqa qalibek,
 atadan qalqan musqand,
 ajon qelas alqan - dep

Gadar salar kep aitar,
 Xau Tolok Mbudaj, -dep aitar,
 aitar sragh toudyzyt,
 Xau sbrdagto koudyzyt,
 ojan Tolok sbokty,
 ojuna albay holokty,
 Quucu qbles Or sbrdag,
 Xau Tolokty Couddyty.

Tolok Ketti sattanap,
 Orqoudon coqur attanap,
 anqjandon saaruna,
 Qalbajen, -dep sbrdagtan,
 Qapa holovu qararua.
 Albbektin yjyno,
 Qabar salar Xau Tolok,
 Qara, toro, bijine,
 Qara kor awa-inige,
 Orqm keldimalustan,
 Quucu holdum qalistan.
 boq kelre tyfleszyt,
 ubado srady lekitip,
 Alpbene bildir be;
 sbrdagga qozde bereli.
 conulup ~~kenes~~ ~~qalbag~~ -des,
 Qoz atas alpbek,
 Qozan berbejm debes, -dep,
 aqsagal baarb conulup,
 alpbektin alduna
 kelai baarb qozulup.

Zorayn qonyu bajqan,
 Qeender kindi qaragga,
 Alpbek sirsiz qaraja,
 Biz keldik singe galasqa,
 Bujyo qetken qalunda
 Xan Zordaq qalaj alusqa.
 Mal alar bulon, bulunda ait,
 Balana toluq galun ajt.
 Soz hytyrys ketebiz,
 Qp olturup ketebiz,
 Alpbek senin alduna
 Bulduq quneu ketebiz.
 Er Zordaq toju aqal, -dep,
 Quneu bulonun qaraja,
 Toloktyu sozy maqal, -dep,
 Abz musqaldı beriyge,
 Bastan ajaz kenezip
 Maqal bulda baaruno.
 Galundan qabar kep bastap,
 Galq musqasi, -dep bastap,
 Toodon qyzdy bersin, dep,
 Elqidan qyzdy bersin, -dep,
 Xan Tolok luqa kousyn, -dep,
 Qjondon mindi bersin, -dep,
 Qozotpoj alay kelsin, -dep,
 Kenezke coqqan hijleri,
 Keltirip sozyn syj loay,
~~Bulu bulup bul coqq,~~
 Bul malun mana kop emes,
 Xan Tolok toloim degeni.

Kolu husup lul qergl,
 Kel albaj turman kizim bar,
 Ozym gandas dytyrom,
 Malona baray kytyrom,
 Orogungo baray malunda al,
 Misqalds azbr qulow sal.
 Bejit-qujun on holso,
 azbr bersin balasun,
 Oprokha albplex
 Ozym tabam @arason.
 Toloktyu soxy ep lulup,
 blajogtu ner lulup,
 Aluphextin aldano,
 Kenestykebi toqtolup,
 Xan Toloktyu bul kebin,
 Bexer degen cog lulup,
 Aluplextin Misqalds,
 Bar zajmanuu dajardap,
 Toloktyu berdi quluna,
 olqolu lulowu qaraja
 Tyzty danoyto? qoluna.
 Xan qordaga baramsu,
 Xanbunda qabar alamsu,
 amauatuu tapqozup,
 alup barus berger ton,
 Xan qordaga ken ezip,
 Qajzubsyigo kelgen ton,
 Qabar lerem Aluplex
 Qabardar bolowu ton.

O'zougymd barason,
 Galungga kesken malend,
 Qolundan sanap alason.
 Menin so'xym eki emes,
 Toloktyn ~~so'xym~~ ^{kelis} ciki ~~emes~~.
 Er Toloktyn onory
 Misqalds alas qonudy.

Er azamat aigitten,
 Neeni qozu barastu?,
 Qaada bilgan kelinden,
 Dalajds quzus alytu?,
 Jang'ropkun er ~~so'xym~~ ^{Tolon},
 Xan so'zdaqtan alduna,
 Saltanat menen barastu?.

Misqalds alas barovan son,
 Monu baratu? Tolok, - des,
 Qaraja mavja solok, - des,
 Tolokton barqa holok, - des,
 Er Xan so'zdaq qalds jattanuy,
 Alas berglu qatunoya
 alda qandaj qubanduy.

1146 can

~~Barastu Tolok barastu Tolok~~
~~Barastu Tolok barastu Tolok~~
~~Barastu Tolok barastu Tolok~~
~~Barastu Tolok barastu Tolok~~

(1874-1930).

1874 çolb Kedei sarbaşunu yi hylasynda tundayan.
Aldaz 12 çagşuan tartap, 18 çagşa çagşanea aqa
tunçandardan çagşulçau bir çoruo çaj çagşap
Çonçojot. 19 çagşa çagşanda ^{talçadç} çaj çagşarap çyçyp,
oçumun deç çelden uruqundaç Oçyx deçen
moldovro çaçap ~~keçet~~ barat. Anda tert çal
Çarnasanda otun suuşun alyç oçup çyçot.
Oçyx tyn çolunda oçup çyçenda çajdar-çyçto,
çyçmatç oç çolup, çamaga çurşapç çajçojt,
çyn çajbu ^{çurşun çurşolçandag çau} Oçyx tyn çylarçu çaçyt.

Tert çal çaju ~~çagşarapç oçurşarapç~~
~~çitçenç aty, çy, çy, çy~~

oçumun menen oçumun çajçalun natiçasun
çagşaralçagşandag çau ata-eneçi Aldaçto
oçumun çagşarapç alat.

← Taç ele vçol meçgilde çonçurattaçto
Baçag deçen kiçi, munçoldor uruçşunçu
Mansur moldovnu varandan çeti-çyççç
alyç keçet.

Mansur ~~çau~~ moldovdan 3 çal
oçyt. ye çuldyç oçumun natiçasunda
Aldaç Sabattun çolup 1903 çaldan
1905 çolça çyçin çala oçutat.

• ~~ç~~ Aldaç oçutunen çolup çyççen uçuçda
çaxel çaxa çyçyt. Aldaç "çajçov" deçen
poemasun 1903 çylçç çajçovçu aruçyt.
Aldaçten çonçory manaptarçu ters çyçençin-
ten çau Baltabaj, çekin deçen manaptar
elden çodulap ~~çyç çyçyt~~
çumunçuça çyççot.

1905 çalı manaptardın zepressiyasına esvaj albay
Paragol saarbua qacup barat.

Garagoldo Sodob, Gajnutdin, Cymuxambet
degen tatarlardın çayb tartipce qutit.

1907 çalı çeti-oguzga kelip, 602 yilğa mektep
qalib balardı çayb tartipce qutit.

1914 çalı, 1899. kol ajlanasına da çer
reforması kirip, orus puvovcikeri çana
qıroqız manaptarı çaqıb çerlerdi elley alıq,
kele; kembagaldarğa çabırlıq ~~ke~~ korsetke.
"Xal zaman" degen poemasını çazat.

Bul poemanı çazıp bytyrgandı ele clarabuo
tarap ketet. "Xal zaman"-dı çazojandıqı yeyn
Talganov Aldaz buluz "Nunuu koxnı acajıu
-dı, çamaqa aldırınqo araket qolat.

← Muratbektin unlu kysyzaalı çamaqa
aldırınunı ordına bir at ajıq ~~atı~~ keset,
Aldaytu atı qoq bulqondıqtan at ordına
Malabek, Esendaj, Bajkolok degen bajlardın
10 som kotorys alıq kysyzaalıdın qutuluqı.
Al ~~on~~ somdı ubaqında bere albay majı 88y
Retkendixte qutulıq yeyn 1914 ~~1915~~ 1916
qalqa cejü ^(Dıyın) talı balası kemeldi.
Luymaq, Arar, qalır degen dınyandıqarğa
malajlıqa beret.

1916 çalı qıroqız kotorylyğında
Keldan ~~çazat~~ qıtaj çerim çaqıb barat
Çunıqun syzge çaqıb colıq turıuqtı,
1916 çalı aqıun saarbuda "Yrkyn"
degen poemasını çazat.

1918 çalı garagol saarbuda turıuq
kutets (soodager) ^(İradıyov) Malaj Satıy kelip yeyn,
Sodobaj, Çunırbajertı turıuqqa eile...

170 Aldas by lossy
 Sodalqajdan azga kotorys, ~~aldas by lossy~~
 menen turpandau kolgo ketip, qumuzga qara
 baldarau ibragimorqo malajlega beret.
 Oxy celpej ajlona muqalim buluy qalmaq
 Maske degenoxinde turat.
 1920 qulb ~~et~~ Almato qaarban muqalim.
 dix kurs oqur ketet. 1920 quldan
 1926 qulga cejin muqalim dix kesij qalau
 1926 qulb muqalim dix kecup qoboz
 elinin tarixi oqyasa baluon
 "Buoy menen sarbaqtouz uruzum" qarat.
 Bul poemastun airinei kitebin byty
 ekincisin qaxay qatqanda
 29 7 janvar 1930 qulb dyinodau qaitat.
~~et~~ Aldas qeenikeest ~~tura~~ menen
 elini taauqturum yeyu "Buoy menen
 sarbaqtouz uruzum" degen poemastun
~~buta~~ ~~qabmaqo~~ ~~basat~~
 uyl chynaga qozubux.

~~1254-5~~ 171 Ardau Alorda.
Fyry meenit Capbarumy tust yryuy.

Qau ormondau bastajau,
Qandau doolot keterde,
Zulumdauu kop bolot,
Adileti qog lulot.
Bajdau doolot keterde,
Sarandau kop bolot,
Galqqa meenet ~~sete~~ ~~de~~,
butumau qog lulot.
■ uruu-uruu uruzup,
Eki qaata kop bolot.
wbjazbektiu ormondau,
Bajapt qoldo bir kyuy,
oropordum qomua,
Ceqte qerdi korgony,
Ormonu esrep oturdu,
ojlop aqal tolturdu,
Teske; meenu kyngoiay,
Tegerete qaradb,
Betegely bbbq-kol,
E erdi bajqay sonadb.
Galqaudau qerge qozozop,
Meenu qetiu halso-dep,
Temir, Bolot, cerikei,
Tegerete qouso-dep,
Ormonu qerge sugtandau,
Qaradaj ^{ger almuqa} ~~qatandau~~ ^{qatandau},
ken qajloomu talqaus,
qerdin soorsu eken-dep,
qer almuqa qatandau.
qagasauda kaly bar,
Erkin tordo tary bar,
kol qeegindal qoz eken,

erdin soortu turbaib,
 ual kindigi qer eken.
 erdegen qurtu turbaib,
 rto qeri ojovudaj,
 jlanas qorovudaj,
 Tegerete qarasa,
 epil salap ojovudaj,
 Tegi sovun qer eken.
 Orvun serge qozqot,
 ilondu dalaj buruqta.
 Baz qardun salun qaratas,
 Anqian qolum andatap,
 Anda qurdon qan qalbat,
 Atbas meenu varavudat,
 ymotaat carovudat.
 Bai taqt koldy qpl sam-dep,
 Baz jblegen duzmanat,
 Qarman alas, bajlatap,
 Qandovudat bildirip,
 Kyuskor qplaj ajdatap.
 Qarap esqoru duzmanatun,
 Bazun kesip salajun,
 Bai taqt koldy qplajun,
 Baoput qurtu surajun,
 on eki ajra burunun,
 ajlonup bozu tabajun.
^{Qandovudatun}
~~Qandovudatun~~ kouboso,
 Qajboga calaz burunun,
 Qaldbratas yrkytyg,
 Galmaqtan narz otkoryp,
 konyqad aidas salajun
 koldy mintip alajun.

ceske ajdas salajen,
 kin mintip alajen.

avz bagga kegi bar,
 olus qatqan kegi bar,
 etirkeidin albek,

qan ozmondon taarunap,
 qacur kelgen qeri bar,

qan borombaj baatorqa,
 qaita ajdap bergin-des,
 qitap qyrgon keli bar,

qajaxhenti ozmon qan,
 icinde foundoj kegi bar.

qacqubas maqa berbeit-des,
 Alhenti qarowolop,

Ar nerseni kopdvolap,
 qan borombaj baatorqa,
 qara kyeko taarunap,
 Arada toloron esre bar.

Opuzalar ozmon qan,
 ooluvur qyrgon qeri bar.

Typ magrats ozmondun,
 on exi ajre buqumun,
 oodarus ajdas bir qulu,

esug-koldy almaqqa,
 ozmon qerge qbrbqgan,
 eside ~~qactap~~ buluqtan,

~~qautis ozmon burubqan.~~
 Catayto bastajt buruqtan.

qun atanen con dolo,
 choqur ozmon oturdu,

Temir bolot eerixci,
 Tegiz baarun qagboldo.

urman, qoro, qulqoqac,
 qumrisaqajcaqrdob
 xitt6 ozmon aqildob.
 qol attausq cabalsq,
 konusko tasts6 salalsq,
 kol bazonda luqum,
 kyldyrotqo yknyty6,
 konyrgo ayday salalsq.
 Ajlanajbu qbraudar,
 oqontip koldy alalsq.
 Qaudon soxyq magul-des,
 Qalqtau baarb ^{baram-des,} ~~magul-des,~~
 Jau ataman con dohb,
 Tuu tigildi qalgoldap,
 Bejqut qatqau buwuma,
 Qol attausq qalgoldap.
 Kernej yuy kyrgyrozop,
 Too kocxondoi dyrqyrozop,
 Tasqag menen qyrgonda,
 Tahajy atton dybyz ~~op,~~
 Qyrgau qeri cas buldu,
 Aldaqa salds san qoldu.
 Qsenqildam ozmonu,
 Buwumun qerin alam-des,
 Ay uruudau qol qyjy6,
 Ajdas kelet kop qoldu.
 Qozul qaja san tasta,
 Ay asaba qozul qum,
 Ajapylawau b76-cuu!

elge esyep keldi ele,
emirep qatqan kop luqru,
anb qonnon qajloodo,
saj kylygy bajloodo:
cetten lirst sygyzys,
cellatqan qumy kordy ele
Bejqut qatqan aplyo,
qabardı ajty berdi ele,
Bajloodoon attaran,
Baars tegiz mindi ele,
Baatorları aldunda,
Bazqaları artunda,
vajtalars qulunda,
Aj baltas qanunda,
At qoltuqun kerdi da,
Ajabaj aloqa qeldi da,
Balas qelbe qolunda,
saj kylygy aldunda,
sap kok qaldın baarsı,
sanat ketkis duzmanıda,
san taztan aldu atkoxdy,
Aldın tozuq keldi da,
koroqojıq ormon qan,
Buyruq qeds kop quldu.
Belq etpesteu toqto-dep,
miltogtardı oqto-dep,
Doolbas urup toqtotap,
Miltogtardı oqtotap,
Qan ozunı qatı suzı qan

cağarttı uqum-dep,
kege baatı? eçqum-dep,
bal alıp kuyumum,
kuluu tuyp qurumum.
Kıstan kexal zer eken,
Qamattın bırı eken,
Aqaat acoş keryyey,
Artıq moqtı er eken.
Aqumulu Araqan,
ırajatı bar qolında,
Ajbaltas çausında,
Aqkellesi yınında,
Cobur keldi çekege,
Bolyup barı turupı
ortodo turupı bekige.
Araqan baatı? aqbat,
çekege duzman cağbat.
Qozıq, qazaq qalqında,
exi qurtun saltında,
kege baatı? kelyyey,
Qoqstan baatı? kellese,
çenilgendin belgisi.
~~Fatqan niizam ytgısy,~~
murataab, Borombaj,
onur baatı, er balvaj,
Olovajdan toqsaba,
Tooke ulu con, ıvoovı,
Raqmattın zor qatac,
Zarbek menen qacbek,
çastarın bızden kicik-dep,
Aqabı artıq bek zejzek.

cağbat. moqtı.

vajman ake soness,
b-les ajdardor Tiler mat,
ortog aqol bilcytsy,
qatar menen qarass,
qozulustu baarass.

sekeske esqto samass,
baatorlardo taudado,

sekege baator gaudado, aqarat aeryp bergyzo
malaloz gaudaj adandob,
-dep tiledi taordobob.

vajman sates kepajtat,
Ag sagaldar des ajtat:

" Baatorob salsay moqtap sal,
Ata ulunau taudap sal,
Ajabayan osordou,
vambzdamp olordou,"

Uzul sozdy hqqandar,
vajmanya baarb qup-dedi.

sekege baator saluzto,

~~Bilgilin usando~~ ^{Buldar hillermeu}
vajmanya ~~berdi baarobob.~~

Aitqan soxy qarado,
Barjalat kospuadu.

Mujnuna vajman alqanob
sekege baator qarado,
Monoldordam bajmurza,
munu vajman sbuado,
Qabllaudaj baatorobu,
erdigi artoy qarado.

Tagvolcuğa irdedi
 Kuadı Najman erlerdi,
 Baatör lügü korgon soz,
 Şara bajsau şeu deddi.

~~Konyu şegiz şegiz
 Beri keşen şeu deddi
 Bajında uulu akindi~~

Şaratalmu er-dedi,
 Tagvolov soşun şer-dedi,
 Alın keldi aldboğa,
 Bajında uulu akindi.

Şaratalmu baatörden
 Şyrogudo otu bar,
 Bilegi burra şauşudaj,
 Bulcu, ^{Yuda} ~~da~~ kyey bar.

Andaram Najman akenin,
 Aytgan soşy maşul oş,
 Taudaş abşş baatörden,
 Akindi aldb tagvolov.

Najmandan iete şöz bar,
 Aşınan uulu abşşan,

Aş şana artoş şeri bar,
 Şşengul menen Bolottun,
 Öki ataloş şyry bar,

Er coşsa-des, eldyşşoş,
 Aşkeresin aital baj,
 Najmandan iete şyry bar.

Alap cəg-dep, aı qəzəp,
Abaqan baatəz baqəzəp,
Dyıldoqon buvudan,
Baatorun surajit cəqəzəp.

Najman bardə ozundo,
Tan qəbes ulu bəstamə,
Najxaxerdeu er eley,
Qabblan, qolbors zər eley,
Atamun ulu ~~bə~~^{ser} eley,
aqaat aecu qan eley.

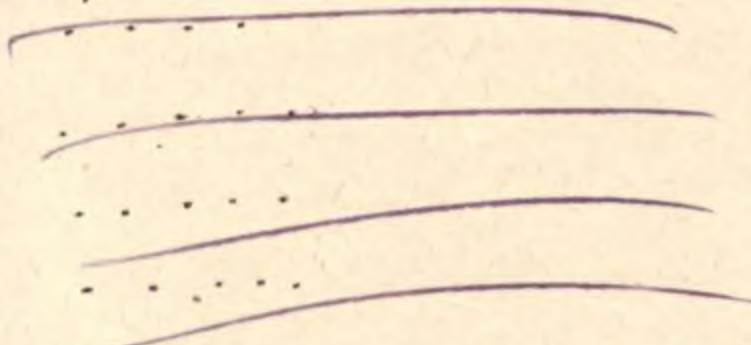
van qəbestin bəstamb,
icte cerin, basal baj,
ixdese qaida syrosyn?
Ludigice tabal baj.

Anda bəstam- Kəpəitət:

" Ajlanajun najmaxe,
Aitqan sonyn, con ele,
ajlda artəq er dem,
Qabblan qolbors zər elem,
Oz tıuyandun icinde,
Ataym zor kizi elem,
Ocdosynqon duzmanə,
Ərərlənyq qaleu elem.

Əlyco qandə ajabaj,
Əkəro cərdə saleu elem,
Ərdə ^{min} ^{degen} ~~siglu~~ duzmanə,
Əreqizip qaleu elem.

Kestyx galgan duzmauga,
 Koxtygymdy saleu elem,
 Erdigimden esz emes,
 Arduymundan esz emes,
 Zorduumundan esz emes,
 Qorduumundan esz emes,
 Ata uuldan az elem,
 Artagsonyan duzmauga
 Ajaguzys galen elem.
 Ooluwus acum kelgende,
 Ajabaj to eszde saleu elem!!

14 emp.

Duzmandan korhoj qordugta,
 Tuurandan koraym zordugtu.
 Isengenim sur qbxal,
^{3 dehooryum}
~~isengenim~~ aj balta,
 Aldemdarb sur qbxal,
 Sajlovor saj avtpaj,
 Sajb-9636 mimcy elem,
 Sajnaoran duzman halso da,
 Qozqoj ~~to~~ Erkin Eyrey elem.
 Agmagtaras Sygynt jo,
^{zaukza galop}
~~Kel kexderde~~ Kyley elem.

Aldamdayb sur qızıl
ap etinde kezi ele,
Aşnan uulu Abaqan,
Alda aşqan er ele.

Najza menen alabaj,
Ajalta menen salbasan,
men kogorys alabpaj,
Ajlaup koxo cabbasan,
Aldamdayb sur qızıl,
Eti qızup kelgende,
ozu qatun neme ele,
ojnop albp qaccu ele.

Aşqacıs sajulowur,
Aldana kire berbesin.

Aşnan uulu Abaqan,
Artaman tyşyp kelbesin.

Najza menen sajbasan,
Nambızın qıldan albasan.

Qorlougau sarbaoyb,
Otyrys meni salbasan.

Şaqşolap berip atandb,
Taqqoloy qojcu Akimdi,
Aşalın bolso korojyu,
Taaydroya bytkou şanbuidb.

Şan ^{van} Şebestin Astamb,

Şekege şanoyz aşqanb.

Aşnan uulu Abaqan,
van Şebestin Astamb,
Şelectyş najza alabp,
Şelectyş şaqşolap sajbap.

Iqa qames uruzup,
 Rajzalaran sumuzup,
 Ito beldu soubuzup,
 Sibalta menen calbuzup,
 Sals beldu qarabuz.
 Qalbe menen uruzup,
 Toltosunan sumuzup.
 Tegerenip salbuzup,
 Tezi biri qen albai,
 Sagalabuz tartabuz
 Dap biri alalbai,
 Odarabuz qulquzup,
 Odo-tomon syzyzy,
~~Eti qabuz attardan,~~
 Qabusa eti attardan,
 Tizgindi qarmas turuzup,
 Ystynozgy sootun,
 Conoz tartabuz uruzup,
 Astundaap sur qabuz,
 Eti qabuz elligip,
 Eliktej bapuz tekirip,
 Sumtu qanpan sur qabuz,
 Cy degende sojulapuz,
 Sumrulyq alpa tyzty ele,
 Oozduq & cainaq qul qulquzup
 Ajnos alpa qacta ele,
 Azynan unlu Abapuz,
 Artaman tyzyp qaldy ele,
 Toqoolcu najza berdi lle,
 Aus korys er arkim,

elto tozu kylykcan,
ol qazghan qacbrap,
zozeta sajb otty elle,
Aghuan uulu abgan,
Ajary meuen tik tyzys,
Aq kelte meuen attb elle.
Attan tyzpai syjolyt,
vajzaqa bqtas tajauos,
Alketip turpanda,
Tagvolcumun biri elle,
Moxoldordun Bajmbrza,
Bolqolu qog er ell,
At ystynon syjody,
Ala qacbr akimdi,
Toqojoro albs kirgeni.

Akim amau qutaldu,
aximge oq qabaldy,
Ardazly turpan qalun, ~~er~~ el,
Alaman qyjy qabaldy.
Arb beri syzylyt,
Aqaldusun kor ely,
Qarqyramun suusun,
Qajra sajb qacbrap,
Onyq baatq, er Balba;
Tyxtyn suusun kecirip,
Suudan a kecip capaltaj;
aqaldu adam kor oldy.
Tyxtyn suusu hozoldy,
Tuu tylyudo ozmon qan,
Turalboj qacbr qonody.

Тун тугунау гау гаето,
 Тун галгалар гал гаето,
 Оууу баатар, ер Балбай,
 Ажыгыр уран чагырар,
 Сарбарыгтон сан гулуу,
 Ели кездой гачыгар,
 Абзал гыя ажыгар,
 Абыр келет чагырар.
 Адал баатар, Алаган,
 Сарбарыгтон арстан,
 Уайза салар беттегел,
 Абрау Балбай, ер Оууу,
 Тогуу гайзо беттегел.
 Тугуу хойлоу галамдыр,
 Тугуу талды кеттегел.
 Тогуу алауу суу. гайуу,
 Тогуу менен чагауу,
 Сарбарыгтон баатар,
 Тогуу алауу азгауу.
 Еки баатар чагауу суу,
 Гаууу чагауу чагауу.
 Сарбарыгтон чагауу,
 Гаууу чагауу чагауу,
 Гаууу чагауу чагауу,
 Гаууу чагауу чагауу.

Tootol boi qaca baytads,
Cvz, Ormondu taztads.

Omuz baator, er balbaj,

Ormon qacay ketalbaj,

Jar tolvoyi ketestey,

Alduuan covoyi bettesti.

Ezqovonun jer balbaj,

vajxasun tazqa qajzads,

Ormon menen bettesij,

~~Qaz~~ qan Ormondu qajzads. 7.11

epter ajtqan iz emes,

Qeuquldum ormonuy,

Endooson oley kizi emes.

Qozup ajtqan iz emes,

vajaxalixtin qan Ormon,

Qoloy tyxor kizi emes.

Qanuna kyo kellesse,

Qaloyan ajtar iz emes,

Adul baator, Abergan,

Qeuquldum ormonuy,

Taz taz qat kizi emes.

ондоо айтган иэ эмес,
 Оууы баатар, эр Балбай,
 Откоро могого болуосо,
 Ормоно ган оной кизи эмес.

Гандай афра ер экен,
~~Оуу~~ Арстан Оууы, эр Балбай,
 Газатга могого жер экен.

Галон Бурун Еуртума
 Галаалуу горорун сеп экен.

Муратары, Боронбай,
 Агыл айтас бек экен.

Ган Боронбай баатары,
 Соң Ормоноро гунда экен.

Ормондун олуу соогун,
 Уйун алап барды эле.

Ган Боронбай кер айтас,
 Туртга кенез салды эле.

Соогун мунун берелик,
 Шерпейкерлик аплалаг,
 Сунап амь королук,
 Турт болорун билелик.

Баигар муну королук,
 27

Baars maqul boldu ele,
Soogyn Eyktoy berdi ele.

Soogyno qarto qumqarto,
Toogo qarto kilendi,
Arzur berdi bir dalaj
Qolow tyzkou erlerdi.

Atakeler bilats,
Atqaxob qozob Aulandob.

~~Soogyn~~ soogyn yigo barvanda,
Oruondu qogtop biladb.

Baatoran - des bagobuz,
Baars onyryp keldi ele,
Soogyn alas komoly ele.

Eurt covuluy keldi ele,
Mbsalat soxgo kirdi ele.

x
x x

Galob, goldu Eymagqa,
Qaudan qumun qumagqa,

Uballalun kep goldo,

~~Bayramdan~~ ant
~~ant~~ aruun qart goldo,

- Toqtom qarsy qat goldo.

qaraq-qabduy taptozos,

car tarayya castozup,

Mastan beri gul eyles,
 Aruu menen sajaqt,
 Cagras goldu mol qklyg.

Alajdan beri gul eyles,
 Agigene monozton
 Aralaza mol eyles.

Angemni qurayau,
 Azmara menen Merkiolen,
 Aj tamyaluu sul todou,
 Audau etdi surayau.

Tutqujdarys corou,
 Qunoyaldarys sajaqt,
 Qurmanqoro, Qulqorae,
 Qunursqadaj cagirdib.
 Kol baguda kuokoro,
 Salamun, des qozobudb.
 Aicorys altan tuu alay,
 Altuniz tyrkyn gul alay,
 Qelbiregen tuu alay,
 Qetimiz tyrkyn gul alay,
 To'rikeldi baatob,

~~Ag~~ Ag qozul minir, najra alay,
 var keskendii bajlaub,
 Artunau goldu qiddab.

25 189

Adal baator gol bastap,
aq qozul minip qijqastap,
Tennis, lolot, cerixei
Tegia baars qol bastap.

Adal baator aigraz,
Ebenyut-dex caqozas,

Toro keldi baatoru,
Surnajau baqozas,

Kernejin okuztas,

Cerixei-dex caqozas,

Dohulbasz dymgyzop

Too qazoztas kyngyzop,

Qaj zabqanuu qamaldas,

Qbleajqanuu qalactas,

Qlek tartas balqaldas,

Qexendex najza qblqaldas.

Qatar tartas balqaldas,

Qamuztaj najza qalaldas.

Bin tyzlysy aq kijip,

At qijunzun qart tyjys,

Bin tyzlysy xok kijip,

At xokqlyn lek tyjys.

Bin tyzlysyn qarasa,

Qarmaqtan lekem kbm kijip

Galau galau galau alu
 Bir tyrllysyn qarasa,
 wajxalare qolunda

Aj baltass belinde,
 miltuqtuusu eetine,
 Mboqtuulara belinde.

Miltuqtuudu aluusu,
 miltuulara artunda,
 wajxalumu eetine;

Wajxalumu aluusu
 Aj lalumu belinde.

Sojuldumu belinde,
 Sojuldumu soj lotu,
 Boluudumu eetine.

Qajratumu bir bolok,
 Qajra tartay qapagan,
^{Aj baltumu}
~~Galau~~ bir bolok.

Qalactumu bir bolok

Qalactumu qjratu,

Qajandare bir bolok.

Soz atamu bir bolok,
 Boluudumu bir bolok.

As tyrllysy ar bolok,

Argalumu bir bolok.

~~25~~ 191

Juuzuragan galan gul,
Juuzuragan souldy,
Don bulaga soloudy.

Can cubaly halyndy,
Tuu qalgaldag ketyndy.

Aq asaba tuu keldi,

Ajqajlayan cuu keldi;

Ajldo hasaq suu keldi;

Agul tabar kez keldi,

Omuz baatar, er balbaj,

Togsaba menen con rozoz,

Baatar qanex, con kor qarax,

Sarpek menen qaes bek,

Qau borombaj bek aytat;

Murataals qarx aytat;

Uylardan baarx aytat.

Azqass tijer kez keldi,

Axamat qigit kilykat,

aqaldas tazau Tilekmat,

Aq sagaldar soz berdi.

Agul tabar kez keldi,

Tilekmat baatar kez aytat;

Aq sagaldar des aytat;

Agul ojloy aloybaq,

Araqa lei salpaca,

Axortanoyau galan gul,

Cabeul qozup galbasan,

Qara elecek qalbasa,

Qatun menen balau,

Qarun tazoz qozbasan.

Balbij baatar barson deyt,

Qaldus torun alson deyt,

Qalun tordun galban deyt

20 192

Toqtotap uruz salben deyt,
Duny? baator galben deyt.
Ozy turuz tengeri,
Qol irettes galben deyt.
Baltaj baator magul,-des,
Tilixmat soay agul,-des,
Qan ajabas dostudan,
Mal ajamaq bagal - des,
Basa kelgen duymandan,
Qan ajayau qatan - des,
Baltaj turdu bagaras,
Qigitterin cagaras.
Albaya kelgen lau bulso,
Alay kelse qajla - des,
Baltaj atqa mindi - da,
Bazqalarin qajda - des,
Dajarlangan qaluz qul,
Cahul qojuz ~~jet~~ kelet des,
Baltaj baator qousoldy,
Baq - keldy qektes,
Abas talag qozq qigit,
Qaeau pajdan tijet - des,
Qanundan qozusn,
Qozq qigittin bazars.
Abbasal qajdas,
Qozq qigittin shylynsa,
Qajma qaz qarunsu,
Qandan artoq qarunsu.
Qousoldy myfun qarasi,
Cuz baqytan Arxan,
Qozq qigittin biri ele,
Qijan magtu er ele.

193

Qorq qigitke baz qulq,
iseti menen maz qulq,
Egqoromun er balbaj,
Erdigi bar arqandaj,
Qoruday emi elqalbij,
Balbajdan tolu hodyndaj,
Baatsorloqs koryndaj.
iseti menen qatarandaj,
qarbij atqan urqendaj,
ketir kejdin talbek,
qara qayca balbandaj,
qabaqomun Alumbek.

qara kojroq qapajda,
Toqoj ulu Tarqajda.
Dary uqandaj urqatqorandaj,
Chyarda ulqaz dalajda.
Baatsorlar esqto bir qagga,
Baqaesdan vurdoslot,
Bages buldu Sofagga.
Sajagto hols esqarada,
Buluna qelen qarmatqaj,
Duny? Dajn baz qulq,
Baatsorlarda maz qulq
vajza kerdes urqatqorandaj,
Ayla hilge esqatqorandaj,
Aalsabajdan ystomyn,
van qebestiu Estambaj,
Eseubajdan qaraesku,
Ekeibajdan qebberden,
veceu urqatqorandaj bir qurum.
Tenzibajdan magigin,
Teris alas bir qurum.
Sarb qarqarq som kiygeu,
Sarb qozal atmingen,

28 1914

Ar bir ike qaragan,
Ajman ake sanagan,
Gara qorol qeteler,
Qaragaj najza tyntos,
Gara nurut qaz rigit,
Aj baltas belinde,
Galay qulur galunda,
Qargul datay qaragay,
Qana qaztu baltarqa,
Qul sarbanu buragay,
Qana magta rigitteu,
Dary belgadi bir dalaj,
Sary budaqtan kerimbaj,
Tabaldanun atantaj,
Dolostordyn Togonaj,
Tilerenin Euteri,
Belgaj qaztu tortsony.
Gara syul qameson,
Qatun qaznu nemeden,
Qacard belkes Eucodon,
Qyrlay qaldan furdubaj,
Bul ondongon nemeden,
Dary qaztu bir dalaj,
Qalda iretteq boldu ele,
Ar uruqqa bir tuunu,
Belgi qalys alds ele.
Ar agtan tuusun aq qaldy,
Adaz pasu - dy, qaldy.
Belentiu tuusun kox qulok,
Belgilyy bulsan - dy, qulok.
Qeldendin tuusu qazaldan,
Taannamal bulsan nymdan.
Qbdagtan tuusu qazaldan,
Sajagtan tuusu saraxan,
Taannamal qaldy qazaldan.

29-195
Olqubajdan toqrobo,

Bajtygaldyn Keenubaj,

Bajandun ulu Akimi

fabatardan Moldudu,

Aqtu alay aqbrab,

Aragtau baaru aqbrab.

Arag halsun, kelgiu-des,

Aqtuunnu kordoi Syrgyn-des,

Adazpaqpu lirin-des,

Arag esqto bolynys,

Aqtuunnu alay koryny,

Gau Borombaj can vrovoj.

Uurataalu qarqat,

Bytyu belex bapruso

Omuy? baator bargaldaj,

Kok tuu qaldo galqaldaj,

Belex holsun, bolyn-des,

Beri Kelij koryn-dy.

Belex esqto bolynys,

Kelgilyy boluz koryny,

Qazul tuu alay quluna,

Qudurdun ulu erqavex,

Bajalardan Berixbaj,

Naxar bextin Axidaj,

Qara basqan Er Dalaj

Qauca baator bir dafaj.

Ablaxenin Jumbula,

At ojnotuy aqbrat.

Basa, qeldey bolyn-dy,

Baaru, tegiz koryndy,

Qazul tuunnu kelgile,

Qazul bastan Syrgyn-des,

Qelden, baaru bolyn-dy,

Tegiz kelij koryndy.

~~20~~ 196

Qozul tuu alys galuna,
Qodogtardan vamanber,
Qara kojnoq qanaj,
Qodogtan qy'eu dalaj.
Qodog halsan ledyn-dey,
Qozul tuumu qanuu,
Esere otys ledyn-dey,
Qozga fartas ledyn-dey,
Qodog otqto ledynnyz.
Sarb tuu alyp galuna,
Sajagtardan bozebt,
Anildagtan sulbuldu,
Ala kordyn qantaj,
Baqaradar inwolsolot,
Sayt belmant belsenis,
Sarb tuumu galuro alyp,
Sajag otqto ledynnyz,
Sanatqa otty korynyz.
Tuu qonody qalgulday,
Qul qonody qulgulday,
Can ujulqas burqulday.
Aq sagaldan baarasy,
Albua salby aruqto,
Quoro qozqoz qurt ele,
Argasau tozly galustoy.
Omuyrbaator, er Bal-baj,
Baatorlardau bir galbay,
Alopa qaraj umtuluy,
Alabbajdan ystomuy,
Esenbajdan qarab,
Oleibajdan juboz,
Tehizbajdan maqigi;

20 10 11
31 1917

Qara ko'kor er qanaj,
Togo uulu ser Toqaj,
Qabaryonu Alambek,
Qalmambetti Ashber,
Sabatar dan Muldusu,
Arzhamattu G'lass.
Dolet to'rdyu Toqanaj,
Sag'bulagto Kerimbaj,
Tabaldanu itantaj,
Tilkenin Enteri,
Terij bafuraj talb:
Wajdalaro gulqandaj,
Art qaqanau lingaltaj,
Gul sarunu baraj,
Aytulu kon gal bafuraj.
Aldanda ketij baraj.
Sarbajog'tan ko'qulu,
Sir. Bulag'tan at qojdu,
Ag kel'teni tars qojdu,
Adal baat'o' aj qob'taj,
Oshuqul-de' qag'oz'taj,
Adal baat'o' wro'ptaj,
Ag surdun bazu Caroz'taj,
Oodunai ko'lyk Durat'o',
Aldana tuura kelgendij,
Waz kesken meneu sulat'o'.
Almadaj bazu qulat'o'.
Toro keldi baat'o'ob,
Ag q'bal nimis najza alus,
Waz keskenoi boy'laubaj,
Surnajon bago'z'taj,
Cerikci-de' qag'oz'taj,
Ser tumandaj can boluj,
Terdin to'ruu...

32 198

Абулбас дыггырар,
Тоо коекондо; кыггырар,
Ага саба гырк. туу,
Ага; лаган бт. - сун,
Сарбагыз менен Буордан,
Саяг менен Соходон,
Саят Петрис ко; олды.
Сарб булаг кыркунты,
Ага; сиусу боглды.
Сагелер; - будун, сая,
Габдан баатар, ко; олды,
Саядан баар; боглды.
Ага; гатару; туман сая,
Ага; со урууну белги; сиз;
Ганса адам ко; олды,
Гара батга; сатууну,
Ага; сиусу боглды,
Кыггы; менен теске; дин,
Ага; туман сая; балду.
Ат боорунан сая; балду.
Тун байгалар; айин; белт;
Туман бандан; кыркунт;
Ураан; уруу; нол; ба; т.
✓ ваар; кед; ко; олды,
Ага; кеме; сер; боглды.
Ага; наар; ко; олды,
Ага; - сун; боглды.
Торо; келди; баатар;
Кеме; ин; окы; ты;
Сун; ая; ба; гы; ты;
Сери; - де; са; гы; ты;
Ага; баатар; ай; гы; ты;

Aldan Syrdy fataya
 Balbaj kirdi batumya,
 Gaja tartas qogtuwa,
 Qusaq qerden buqtu-da,
 Berexkor quday darbanda,
 Qaq tuzuma keltirci
 Coloq saga baarbada
 Omuy? qajra tobor-dey,
 Qaq tuzumdan otso-dey,
 Omuyrdyn yuyun uqqaudo,
~~Komanda~~ Komanda bergen nemedei,
 Ketyyey ell Er Baltaj,
 Suddagtan esqan qebedei,
 Satanau temaa Senirden.
 Tabuzo esqto Omuyrdyn.
 Tart qajra-dey dan etij,
 Zambirektej dynk etis,
 Terokeldi baatorau,
 Comalbad ~~q~~ Senizge,
 Batalbad Omuyzge.
 Targaldagan qalmaq qul,
 Tag uyl qerde exen-dey,
 Tartas qald ~~q~~ qajralas,
 Qaeb ~~q~~ qald ~~q~~ bozalas.
 Qajra qaeb ~~q~~ qalqanda,
~~qatardan~~ ~~Qaebqatardan~~ vamarhek.
 vajza menen Sajqanda,
 aq qozuldan qozalbas.
 Terokeldi baatorau,
 Qazga qilix yalyyp,
 qanunday askeri,
 vamarhety Altizys.
 1) Baarun qalmaqqa - Qozulda qul degi maamde.

Batundan esyry bagbry,
 Samundary gory gigit,
 Balbaylag urau bagbry,
 Gaebroyau son er. Balbay,
 Gaeto elden hiri galbaj,
 Ajuxke, Majtoq baatorlar,
 Tero keldi baatoroq,
 Garalay hiri gajrubaj,
 Sarbayzto gaebry,
 Kyzmoutyuy keeliji,
 Tero keldi baatorob,
 Aldo goloro tyzyry.
 Tero keldi, Balasaj,
 Temir, Bolot, Cerikei,
 Tegiz baaro buzulus,
 Garmayau tunduq galbaj,
 Balbay baator baatorob,
 Sarbayzto gaebryob.
 Sajagto Balbay bagbryob.
 Sajag huldon hodyu-dy,
 Sajag saya kebin bar,
 Taarunab ajtar elim bar.
 vajzasau serge fastadob,
 Ag kulun koradaj fastadob.
 Sajag bagga hodyudy,
 Sarbayzga korudy.
 Sarbayztau baprasen
 Gurmangogo bagbryob.
 Qudaj urau bagbryob,
 Bata urdu-dy Sajagto,
 Bapre iimen buzuldu.
~~Bata~~ Baator balnog Mardajdan,
 Ceceu balnog Faydajdan.

Sehel holdu Baltajday,
is lewuldu gaudajday.

Qogozomun Ser Baltaj;

Ordigi bar ar gaudaj;

Adam ajrau galgandaj;

Ajlase bar momundaj;

Aq bulumqa barqanda,

vajzasu qarmaj qolwoldo,

Ajlauy qaccu quldu aldo,

Qulweu qajray qalqo aldo,

Qulqajy qaccu quldu aldo.

Qaua Sajag Syjloey,

Qan Ormomun oltyrdym,

Temir menen bulottu,

Senin qajsaubudo qurattum.

Or momun oltyrdym,

Seuqal menen bulottu,

Qini Sajag Syjloey,

Qumendi senin qurattum.

Aq bulumqa qamado,

Aqalo qetken Sajagta,

Ajabaj qarau qamady,

Kolge tygys kojoldy,

Kohopdyq baeb kojoldy.

Temir, bulot, cerixei,

Tegiz qacy qonody.

Qudaj urus saldo-dej,

Toro keldi baatobdo,

~~Qobur~~

tutqum qalq qonody.

Ahl baator alayday

Qxi qigit eceitij,

Adorqa esqto salayday,

Qauis yigo baram-dej,

ire qalaram bilal baj,
 Toro keldi baatorde,
 Tutqum boluy qaldudey,
 Adul amau keldi - dey,
 Gaj'so ataq haldu - dey,
 Gajalauy qaj'rau er,
 Galat, qoloy baral baj,
 Gaurer ajla tabal baj,
 Adozora coqoy kelgende,
 Ato qyrtoj qelgenge,
 Aqal qetken mbr'zauy,
 Aldauan coqoy turqambu.
 Adul baator belesten,
 Ag sur menen zbr'qojuy,
 Najza menen bir qojuy,
 Attau qerge tyzyqyq
 Qaundaay sigitke,
 Exi qulm bastozoy,
 Bazon ald kestirij.
 Mundum kosuy qaj'lauby,
 Mbr'zauy bazon baj'lauby,
 Yjyno qaj'to aj'lauby.
 Temir, Bolot, Perixci,
 Tegiz bapru kelisti.
 Tegerentey alayto,
~~Bas~~ soxdy ortovro Salayto
 Qarandaay mbr'zauy,
 Qaebkentiu qbr'e eken.
 Qaj buqumun bay - dey,
 Ujuro alay bayayto.
 Qula erdigiz uzulu?
 Suj'br'ce oqtu bay'bo?

Sumsajbs turus ketkende,
 Sajaqmanast ~~to~~ baras
 icinen senu galusts.

Aqul artoq bilinder,
 Balys korey galusts.
 Baz bajlaury barusts,
 Otyrgonym bas-des,
~~Ma~~qtannuoya qatalas?

Bazkorsotkon qatannuoya,
 qelmagtannuoya qatalas?

Bajqas nuun bilindy,
 Sarbaury, Buoyu sajury,
 Tarazy yjga holynydy.

Saves bytnys olyudy,
 Dalay's gontij holynydy.

eldi qajyq alazga,
 Araya elei salazga.

isterin berdi galasga,
 Uada sordy bajlazto,
 Bazqadan galas sajlazto.

Sarbaury sajlaj qogondu,
 Torokeldi, Balasaj,
 lleige barda qarasaj.

Qatalay barda qogondu,
 - qogondu galas bek keldi.
 Bet qalamu-des keldi.

Qaesber barda ozusga,
 sajladaq-des galasga,
 naalnik keldi om bundan,
 Qaesber barda buvordan.

|| ozus menen qogondu,
 || ortovoy galas galusts.

Qalbsga izin beristi,
Qal'arobson teristi.

Qon'wattau enteri
Qulop tyzrou uzando,
Toro keldi baatobdo,
Qalustaq qulop bozotlu,
Sajaq ulu Mbrzans,
Qaz da bulro qan dedi.

Qan ormonop toqudu.
Bul exosnon bagqans,
Atkerz qulop ketirdi.

Qalustan izin lytyrdy;

~~Qulop tyzrou uzando.~~

Tutqumau barap ketirdi.

Qalbsga kelgen orusta,

Ombuqa gajza uzatto.

Qacshextej aqulman,

Ombuqa kordojalpardo.

Ombudau kolgqatkeloi;

Soraalonus qacshex,

Sultau buldu-dlykeldi.

Teneslag kerex elge-dy,

Qurtqa tegiz ep berdi.

Bin az Qaldau isiude,

Qacshex Sultau olganda,

Qalg Coquly kongonda,

Sultau qulay sajladu.

Sarshextej baatobdo.

Sarshex baatoboloyondo,

Texesten capto galmaghij

~~kol betinde berip eline~~

Qoytoy tegiz qurtu qurgatto.

~~29~~ 205

Heaven capto galmagto,

ir deutiſ qurtun eozogatto.

Aradan fort. bez kyn otty,

~~Saraplee~~ Sultan qana otty.

Gajrau baator olgoundo,

Orusga qabar bergendy,

Kolga orus kelgende,

Orus perdi kergoundo,

Qaraqoloy y. Saldy.

~~Abzal~~ Sunda y. Saldy,

Abzaly perge qul saldy.

Qana muſug daqo aldy,

Bajboran nuen otaldy.

Bajgasag perge qul saldy.

Qana uqtu bir keldy,

Muſuga berdi ser cerdi.

Munda; Zulium kergondy.

Ojlondug orus qyapty,

Ormondou arlag otym-dy,

Zulium debej ne dejtik.

Zulium - dy ajtat gaudajdy,

Qaj tuuralu ottyrdy,

Qabalan baator Balbajdy?

Estejiz marquu andajdy.

Ajabaj quldy zorolugtu,

~~muſuga~~ Balbajdy garmay ottyrdy;

~~Qana quldy da Zulium ket~~

Ystomayn qlyg qozogozog,

Qabaqnuan Alumbek,

muu da garmay ottyrdy.

Qvudoy Zulium qulyandy;

Qqonuun alyg qozogozog,

Qzdygtb berdi dunoqnu.

~~№~~ 206.

Taggan son bizde; elpekti;
"Sart" galmaga aliy berdi.
Borybay menen elpekti.

Арт. 4803р.
Т.У. 81-01-290-77

Цена 3 коп.

7

UNIVERSITY OF CALIFORNIA
LIBRARY
100 S. UNIVERSITY AVENUE
LOS ANGELES, CALIF. 90024

